

Vzpostavitev celovitega upravljanja sistema SPP

Razvojni projekti
Aktivnosti uvedbe dolgotrajne oskrbe

12

Kadri in znanje
Aktualne novice na kadrovskem področju

18

Promocija zdravja
Sodelovanje s študenti delovne terapije na temo dela za zaslonom

34

Informacijski sistem
Kaj bo nadomestilo KZZ

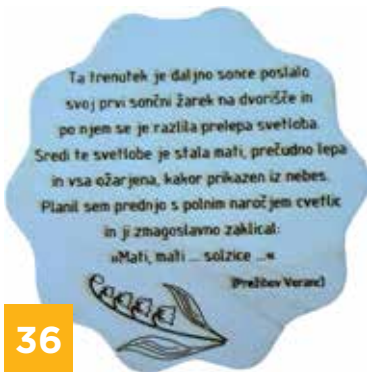
46

12

40

36

26

36

43

ZDRAVSTVENI SISTEM

Vzpostavitev celovitega upravljanja sistema SPP	4
Intervju z Michaelom Wilkejem, svetovalcem pri projektu SPP	6
Mednarodna 16. konferenca PCSI na Bledu	8
Potrebni sistemski ukrepi za ohranitev in krepitev javnega zdravstvenega sistema	10

RAZVOJNI PROJEKTI

Aktivnosti uvedbe dolgotrajne oskrbe	12
Projekt SI-SUD	15
Kontaktni center upihnil prvo svečko	16

KADRI IN ZNANJE

Aktualne novice na kadrovskem področju	18
--	----

SINDIKALNE NOVICE

Poročilo o aktivnostih Sindikata socialnega zavarovanja Slovenije v letu 2024	20
---	----

HITRI INTERVJU

Marija Kordež in Klemen Jaklitsch	22
-----------------------------------	----

POROČILA

Selitev izpostave v Cerknici	24
Konferenca MicroStrategy World Vienna Edition	25

KADRI IN ZNANJE

Interni izobraževalni programi v letu 2023	26
ZZZS na Kariernem sejmu	33

PROMOCIJA ZDRAVJA

Sodelovanje s študenti delovne terapije na temo dela za zaslonom	34
Dan Zavoda 2024 - Kope	36
Gremo v naravo, predlogi OE za izlete	40

INTEGRITETA IN PREPREČEVANJE GOLJUFIJ

Integriteta in preventiva z roko v roki	42
---	----

VARSTVO OSEBNIH PODATKOV IN INF. VARNOST

Pravice posameznikov po GDPR	43
Zakaj se ujamejo na digitalni trnek?	44

INFORMACIJSKI SISTEM ZZZS

Kaj bo nadomestilo KZZ?	46
-------------------------	----

doc. dr. Tatjana Mlakar

Uvodnik

Spoštovane sodelavke in sodelavci!

Ob koncu leta bi se vam rada iskreno zahvalila za predano delo in sodelovanje v iztekajočem se letu. Vaša prizadevnost in profesionalnost sta ključna za uspešno delovanje našega Zavoda. Prav vsak izmed vas je prispeval k našim skupnim dosežkom, za kar sem vam resnično hvaležna.

Dopustite pa mi, da se posebej zahvalim sodelavcem, ki so izjemna strokovna in delovna opora in so ob meni in z mano vedno in v vseh res zelo zahtevnih situacijah. To so sodelavci, ki nikoli ne rečejo »ne morem, ne znam, nisem pripravljen, sem utrujen, sem odsoten«, ki ne tarnajo in nikoli ne izpostavljajo svojih pravic in lastnih želja ali zahtev po boljšem nagrajevanju. To so sodelavci, ki predanost sooblikujejo v različnih organizacijskih enotah Zavoda in na različnih delovnih mestih. Globok poklon in izjemna hvala vsem njim.

Letošnje leto je prineslo nekaj pomembnih izboljšav za vse nas. Obetamo si, da zaključena reforma plač prinaša bolj pravično in pregledno nagrajevanje, ki upam, da predstavlja tudi za naš Zavod pomemben korak k večjemu zadovoljstvu in motivaciji zaposlenih. Prav tako smo zaključili proces sistematizacije delovnih mest, s katerim smo na Zavodu odlašali vse od leta 2008, in bo omogočil boljša izhodišča za delovne razmere in večjo učinkovitost dela.

Posebno pozornost smo namenili promociji zdravja, kar se je pokazalo v številnih uspešnih pobudah in dogodkih, ki so prispevali k boljšemu počutju vseh nas. Eden izmed vrhuncev je bil zelo obiskan dan Zavoda, ki je pokazal, kako močno smo povezani in predani skupnim ciljem.

Veseli me, da smo letos gostili mednarodno konferenco PCSI (mednarodni sistemi za klasifikacije bolnikov) na Bledu in uspešno korakamo do novih cen SPP (skupin primerljivih primerov v akutni bolnišnični obravnavi), ki bodo prvič izračunane izključno na

podlagi podatkov slovenskih bolnišnic o stroških po pacientih.

Po uvedbi obveznega zdravstvenega prispevka in izzivih, ki jih je prinesel, je pred nami drug večji izziv, ki ga predstavlja uvedba prvih novih pravic iz dolgotrajne oskrbe in uvedba novega prispevka za dolgotrajno oskrbo.

Letošnji oktober je prinesel tudi prvo obletnico uvedbe multimedijskega kontaktnega centra in obvezno zahvalo vsem informatorjem, ki srčno in predano pomagata strankam ter pomembno oblikujeta podobo in ugled ZZZS.

Mnogo je še izjemnih dosežkov, ki ste jih soustvarjali na vseh vsebinskih področjih in na področju informacijske nadgradnje delovnih procesov v ZZZS ter v sistemu obveznega zdravstvenega zavarovanja v Sloveniji, ki jih bomo podrobno opisali v letnem poročilu.

Ob tej priložnosti vas želim tudi obvestiti, da se moj štiriletni mandat generalne direktorice izteka. Hvaležna sem za priložnost, da sem lahko vodila tako izjemno ekipo in skupaj z vami dosegala pomembne premike na bolje. Vaša podpora in sodelovanje sta bila ključna za uspeh našega Zavoda in za to sem vam prav tako zelo hvaležna.

Vam in vašim bližnjim želim prijetne praznike. Naj bo leto, ki prihaja, polno zdravja, sreče in uspehov, tako na osebni kot na poklicnem področju, ter polno priložnosti za nadaljnji razvoj in rast – vsakega posameznika med nami in ZZZS, ki mu vsi skupaj dajemo pomembno sistemsko vlogo

S spoštovanjem,

Tatjana Mlakar,
generalna direktorica

Založnik in izdajatelj: Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Miklošičeva c. 24, Ljubljana

Za izdajatelja: doc. dr. Tatjana Mlakar,
generalna direktorica

Urednika: Damjan Kos, Lenka Vojnovič

e-pošta: občasnik@zzzs.si

Oblikovanje in prelom: Danila Perhavec

Tisk: Tiskarna Silveco,
Ljubljana

Naklada: 600

OBČASNIK izhaja
po potrebi in občasno

ISSN 1318-8887
Ljubljana, december 2024

**Preberite daljšo, spletno
izdajo Občasnika**

Martina Zorko Kodelja, Karmen Grom Kenk

Vzpostavitev celovitega upravljanja sistema SPP

Do prenove modela plačevanja akutnih bolnišničnih obravnav

S sistemom skupin primerljivih primerov (SPP) v Sloveniji plačujemo akutne bolnišnične obravnave, za katere na letni ravni namenimo v povprečju nekaj več kot 43 % vseh sredstev za zdravstvene storitve. V letu 2023 je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije za nekaj več kot **342.000 izvedenih obravnav** po modelu SPP plačal **1,009 milijarde evrov**.

Sistem SPP je bil uveden leta 2004, od takrat so bile klasifikacije MKB in KTDP **posodobljene le dvakrat**, v letu 2013 in 2023. Še vedno pa so v uporabi relativne vrednosti oz. cene – uteži, prevzete iz avstralskega sistema, ki so bile izračunane na podlagi podatkov o avstralskih stroških dela in materiala **pred več kot 20 leti**.

Razlogi za začetek projekta

Za pravilno delovanje sistema SPP je pomembno, da se uteži redno prilagajajo spremembam v procesih zdravljenja in porabljenih virih. Ker infrastruktura in postopki za upravljanje sistema SPP po 20 letih od uvedbe še niso bili vzpostavljeni, smo na ZZZS v letu 2020 prevzeli to odgovornost in se naloge lotili celovito. Zagnali smo projekt **Vzpostavitev celovitega upravljanja sistema SPP**.

Nacionalna stroškovna analiza

Eden izmed ključnih ciljev projekta je izvedba nacionalne stroškovne analize, katere rezultat bo **določitev novih slovenskih uteži SPP**, ki bodo izračunane na podlagi stroškov slovenskih bolnišnic. V projekt je vključenih **11 bolnišnic**, ki so v obdobju 2022–2024 prejele dodatnih 6,7 milijona evrov iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja za vzpostavitev oz. izboljšanje beleženja podatkov po pacientih ter za sporočanje podatkov na ZZZS. Bolnišnice sporočajo ZZZS podatke v skladu z navodilom, v katerem je opredeljen nabor podatkov, njihova vsebina, struktura in način pošiljanja. Nabor podatkov vključuje tako **stroške porabljenih zdravil in materialov** ter **stroške preiskav**, ki jih bolnišnice naročajo pri zunanjih izvajalcih, kot tudi podatke o **izvedenih aktivnostih**, ki so potrebne za izračun uteži. Navodilo smo pripravili na ZZZS

skupaj z **delovno skupino**, v kateri so sodelovali predstavniki sodelujočih bolnišnic, da smo v čim večji meri upoštevali možnosti oz. omejitve zagotavljanja podatkov po posameznih bolnišnicah.

V letu 2023 so **bolnišnice** začele **posredovati podatke po pacientih**. Podatke smo na ZZZS temeljito preverili, poiskali napake, nedoslednosti in nelogičnosti ter jih skupaj z bolnišnicami prečistili. Kjer podatki niso bili dovolj kakovostni (manjkajoči ali nelogični podatki), smo njihove vrednosti, v skladu z metodologijo, ki jo uporabljajo tudi druge države, nadomestili s povprečjem (ali mediano) vrednosti drugih bolnišnic. Spomladi 2024 so bolnišnice posredovale tudi bilančne podatke za leto 2023.

Glede na ugotovitve iz kontrol podatkov bodo morale bolnišnice v prihodnje **izboljšati poročanje** o stroških za porabljena (predvsem draga) zdravila in materiale, v poročanje dosledneje vključevati tudi ostale stroške (npr. storitev zunanjih izvajalcev), izboljšati popolnost poročanja kategorizacij nege in trajanja operacij ter vzpostaviti boljše evidence za razmejevanje stroškov med posameznimi delovišči (oddelek, intenzivna enota, operacijska dvorana itd.). Poseben izziv pa predstavlja tudi kodiranje, saj imata tako pretirano kot nepopolno kodiranje bolnišničnih obravnav neposreden vpliv na končno višino uteži in s tem na ceno bolnišnične obravnave.

Slika 1. Časovnica nacionalne stroškovne analize.

Nove uteži SPP

Sodelavci projekta SPP smo v sodelovanju z zunanjim strokovnjakom v letu 2024 razvili **metodologijo za izračun stroškov posameznih obravnav** in s tem uteži SPP. Pri tem smo sledili ustaljenim praksam, ki se uporabljajo v drugih državah (Nemčija, Avstralija, skandinavske države). Zadovoljni smo, da je bilo 67 % bolnišničnih stroškov razporejenih na posamezne obravnave neposredno, saj so nam bolnišnice podatele o materialnih stroških in o aktivnostih, na podlagi katerih smo razporedili stroške plač, posredovali za vsako obravnavo posebej. Najbolj napredne države, ki redno izvajajo in dopolnjujejo svoje stroškovne analize, na tak način razporedijo okrog 80 % stroškov. Za primerjavo: v nacionalni stroškovni analizi v letu 2019 je bilo neposredno razporejenih le 55 % stroškov.

Slika 2. Način razporeditve stroškov bolnišnic na posamezno obravnavo.

Orodje za izračun stroškov bolnišničnih obravnav

Na podlagi te metodologije **smo razvili orodje za izračun stroškov bolnišničnih obravnav**, ki omogoča podroben pregled stroškov, identifikacijo in analizo izstopajočih stroškov ter primerjavo med posameznimi bolnišnicami. V orodju lahko pregledujemo porazdelitev stroškov na vsako posamezno obravnavo, po stroškovnih mestih in po vrstah stroškov. **Za vsak evro natančno vemo, kam je bil porazdeljen.**

Ker je bilo javno naročilo za nakup podobnega orodja zaključeno brez izbire, smo se lotili razvoja orodja kar sami, z znanjem, ki ga imamo na ZZS, ter z gradniki, ki so nam bili na voljo: Microstrategy in R (jezik in okolje za statistično računanje in grafiko).

Časovnica uvedbe novih uteži

V skladu z Usmeritvami zdravstvene politike za leti 2025 in 2026 smo v novembru 2024 končali prenovu modela plačevanja akutnih bolnišničnih obravnav na podlagi SPP ter pripravili finančne si-

mulacije novih uteži za vse izvajalce v sistemu SPP. Do konca leta bomo izračune predstavili vsem deležnikom v sistemu ter pripravili **podlage za uvedbo uteži v letu 2025.**

Slika 3. Po novem bo imel vsak SPP več uteži.

Kaj vse nas čaka v prihodnje?

- Postavljeno infrastrukturo za beleženje in posredovanje podatkov ter za izračun uteži bomo še nadgrajevali in izboljševali za potrebe nadaljnjih obdobjih izračunov slovenskih uteži. V procesu kontrole podatkov in izračuna stroškov bolnišničnih obravnav smo prepoznali določene priložnosti za izboljšavo navodil za bolnišnice, tako na področju beleženja podatkov po pacientih kot na področju razmejnitve bilančnih stroškov.
- S pravilnim kodiranjem bolnišničnih obravnav in doslednejšim beleženjem materialov, zdravil, storitev in aktivnosti v bolnišnicah se večja natančnost izračunanih stroškov obravnav in s tem kakovost uteži SPP. Zato je v bolnišnicah treba krepiti zavedanje o pomembnosti celovitih in kakovostnih podatkov ter izvajati ukrepe za njihovo stalno izboljševanje. V letu 2024 smo organizirali dve delavnici za bolnišnične koderje z velikim odzivom (več kot 200 udeležencev), in tudi v prihodnje načrtujemo po dve delavnici letno.
- V letu 2025 bodo bolnišnice predvidoma prejele dodatnih 16,6 milijona evrov za korekcijo vpliva novih uteži ter 2,3 milijona evrov sodelujoče bolnišnice za zagotavljanje podatkov za izračun uteži.
- Naslednje leto bo NIJZ v skladu z dogovorom vseh deležnikov vodil tudi priprave na uvedbo nove verzije klasifikacij diagnoz in postopkov (MKB in KTDP), ki je predvidena za 1. 1. 2026.

Spraševala in zapisala Martina Zorko Kodolja

»Ekipa, ki je sposobna obvladovati tudi zelo kompleksne in zahtevne naloge«

Intervju z Michaelom Wilkejem, svetovalcem pri projektu SPP

Michael Wilke

Na eni izmed delavnic, ki jih je imela projektna skupina z Michaelom Wilkejem to poletje, smo izkoristili priložnost za pogovor o njegovem pogledu na stanje sistema SPP v Sloveniji.

G. Wilke, kakšne so vaše izkušnje s slovenskim sistemom SPP?

Moje prvo srečanje s slovenskim sistemom SPP je bilo leta 2005, ko so me povabili, da poročam, kako smo v Nemčiji prilagodili avstralski sistem. Leta 2018 sem v Sloveniji v okviru evropskega financiranja z ekipo *Inspiring Health* sodeloval pri nacionalni stroškovni analizi za starejšo različico sistema v6. Po neuspeli uvedbi izračunanih uteži je bilo sklenjeno, da se bo uvedla novejša različica klasifikacij in posodobila metodologija izračuna ter povečalo število v analizi sodelujočih bolnišnic. Tako od leta 2021 sodelujemo s projektno skupino SPP in predstavniki bolnišnic. Smo pa tudi v rednem stiku s slovenskim ministrstvom za zdravje.

Glede na vaše dobro poznavanje slovenskega sistema SPP, kje vidite prednosti oz. priložnosti in kje pomanjkljivosti slovenskega sistema SPP?

Velika slovenska prednost je majhno število izvajalcev: ena zdravstvena zavarovalnica in 28 izvajalcev. Tako je upravljanje sistema SPP manj kompleksno kot v Nemčiji.

Velika prednost in dobra odločitev je bila tudi nakup obstoječega in uveljavljenega (avstralskega) sistema SPP. S prilagajanjem avstralskega sistema na slovenske razmere je sicer še vedno veliko dela, a neprimerljivo manj kot vzpostaviti tak sistem od začetka.

Ocenjujem pa, da imate še dovolj prostora za izboljšanje kakovosti podatkov. En primer je ka-

kovost kodiranja v bolnišnicah, kjer se revidira le zelo majhen vzorec primerov. Tudi analiza podatkov o stroških kaže na neenotno kodiranje v bolnišnicah.

Menim, da zdaj s projektom postavljamo temelje za pogostejši in rednejši cikel posodabljanja uteži v sistemu SPP na podlagi stroškovnih analiz. To je ključnega pomena, da sistem ostaja sodoben in sledi razvoju zdravstvenih tehnologij in drugim spremembam v medicinski stroki.

Zavedati pa se morate, da upravljanje sistema SPP zahteva redno posodabljanje, redno zbiranje podatkov o stroških (vsaj vsake 2-3 leta) ter kompetentno ekipo, ki bo za to skrbela.

Nenazadnje je pri uvedbi potrebnih sprememb nujna tudi podpora politike.

S kakšnimi izzivi pa se sooča Nemčija kot zrela uporabnica sistema SPP? Kakšne spremembe načrtuje?

V Nemčiji smo vzpostavili zelo dobro delujoč cikel posodobitev, ki ga upravlja *Institut za sistem plačevanja bolnišnicam - InEK*. Ta vsako leto izračunava, pripravlja in uvaja zelo natančne in dodelane spremembe.

Glavni izziv v Nemčiji je – v nasprotju s Slovenijo – preveliko število bolnišnic. Pričakovali smo, da bi lahko z uvedbo sistema SPP in večjo konkurenco sprožili proces konsolidacije med bolnišnicami, vendar se to ni zgodilo v pričakovanem obsegu. Zato zdaj poskušamo regulirati število bolnišnic z razvrščanjem v skupine, na podlagi minimalnega števila izvedenih primerov določene storitve in zahtev glede kakovosti. Bolnišnice, ki ne izpolnjujejo teh zahtev, ne smejo več opravljati določene storitve. Bolnišnica bo, na podlagi tega, v katero skupino se uvršča, prejela določeno plačilo ne glede na to, koliko storitev SPP bo izvedla.

Vse te zelo kompleksne izračune za ta veliki prehod izvaja inštitut InEK s svojo izkušeno in veliko ekipo strokovnjakov.

Kakšni pa so trendi pri razvoju sistemov SPP drugod po svetu? S čim se bomo v bodoče ukvarjali tudi v Sloveniji?

Številne države poskušajo financiranje na podlagi SPP razširiti na druge zdravstvene dejavnosti. Namesto nepreglednega pavšalnega financiranja se številne države preusmerjajo na uporabo sistema SPP v ambulantah, celo pri duševnem zdravju.

Po drugi strani pa številne države trenutno prehajajo s sektorskega financiranja (sredstva za bolnišnično, ambulantno, rehabilitacijsko zdravljenje itd.) na regionalno financiranje. Pri tem načinu tako imenovane *odgovorne zdravstvene organizacije* (Accountable Care Organisations) prevzemajo odgovornost za organizacijo celotne zdravstvene oskrbe v svoji regiji. Te organizacije uporabljajo sisteme, kot je SPP, za razdeljevanje denarja na svojem območju, same pa prejemajo glavarino (tj. določen znesek na osebo, vključno s starostjo, komorbidnostjo itd.) v svoji regiji na mesec.

Menim, da bi bila v Sloveniji združitev akutne bolnišnične oskrbe in ambulantne oskrbe v enem sistemu SPP eden od mogočih naslednjih korakov.

V Sloveniji je aktualna razprava o tem, ali je treba za zasebnike s koncesijo oblikovati drugačne, nižje cene zlasti na področju akutne bolnišnične obravnave, pa tudi v specialistični zunaj bolnišnični dejavnosti, zlasti pri slikovni diagnostiki. Pobudniki opozarjajo predvsem na optimizacijo stroškov dela pri zasebnikih s koncesijo (pogodbeno najemanje zdravnikov namesto redne zaposlitve zdravnikov, kar vključuje tudi stroške dopusta, bolniškega staleža, izobraževanja ...), česar javne bolnišnice ne morejo doseči. To vodi na eni strani v dobičke koncesionarjev ter na drugi strani na odliv kadra iz javnih bolnišnic k zasebnikom s koncesijo, kjer pa se v primerjavi z javnimi bolnišnicami izvaja le omejen obseg, praviloma manj zahtevnih obravnav pacientov. Kako vi gledate na ta vprašanja?

Enakomerna porazdelitev sredstev brez dajanja (nenamernih) prednosti določenim izvajalcem zdravstvenih storitev je pogost izziv v vseh zahodnih zdravstvenih sistemih.

Sistem SPP nosi tveganje "pobiranja smetane" – nekateri se osredotočajo na dobro plačane SPP z visokim dobičkom in ne ponujajo storitev, ki niso tako finančno privlačne. Zato je treba v stroškovno analizo vključiti vse izvajalce zdravstvenih storitev (tudi zasebnike). Če imajo nekateri izvajalci nižje stroške, bo morda treba zmanjšati plačila za njihove SPP. Zelo učinkoviti so trije ukrepi:

- ločeno plačilo za urgentne storitve (jih nekateri izvajalci ne ponujajo),
- prilagoditev plačil za kratkotrajne/enodnevne paciente (jih imajo nekateri izvajalci več kot drugi),
- po potrebi prilagoditev samih višin plačil.

Upoštevati je treba, da sistem SPP vedno pozna "zmagovalce in poražence". To je do neke mere neločljivo povezano s tovrstnim modelom plačevanja, vendar se je temu težko izogniti tudi pri drugih modelih. Tudi togo plansko načrtovano financiranje bo samodejno povzročilo neenakosti med izvajalci.

Sloveniji bi svetoval, naj pogleda, kaj se bo zgodilo z novimi izračunanimi utežmi in prenovljenim sistemom SPP, nato pa oceni, ali je treba korigirati morebitne neenakosti. Če so nekateri izvajalci sistematično v prednosti ali v slabšem položaju, se je mogoče pogovoriti o protiukrepih.

Letna poročila javnih zdravstvenih zavodov so pokazala presežek in primanjkljaj. Kako lahko posodobljeni sistem SPP vpliva na rezultate bolnišnic?

Prvič, pod- ali precenjenost je posledica uporabe avstralskih uteži. Ko boste imeli uteži, ki temeljijo na slovenski stroškovni realnosti, boste samodejno bolj pravično porazdelili sredstva. Seveda je mogoče, da nekateri izvajalci še vedno ustvarjajo primanjkljaj, drugi pa presežek. Ko bodo na voljo nove uteži, je treba izvesti analizo za ponovno oceno rezultatov.

Kako ocenjujete prizadevanja ZZS za posodobitev sistema SPP?

Zelo cenim sodelovanje ekipe ZZS pri projektu posodobitve sistema SPP. Sodelavci ZZS so zelo zainteresirani za izboljšanje sistema SPP. V primerjavi z mnogimi državami, s katerimi sem sodeloval, so v slovenski ekipi visoko usposobljeni strokovnjaki, ki odlično poznajo sedanje stanje, se izredno hitro učijo in so vzpostavili ekipo, ki je sposobna obvladovati tudi zelo kompleksne in zahtevne naloge. Zelo priporočam, da ekipa preide v stalno skupino za vzdrževanje in optimizacijo sistema SPP – kompetenčni center. Priporočam tudi, da poskrbite, da ima ekipa pravo programsko opremo in infrastrukturo za obvladovanje kompleksnih nalog vzdrževanja in optimizacije sistema SPP.

Delavnica z Michaelom Wilkejem in sodelavci projekta SPP.

Damjan Kos

Izkoristimo vrednost SPP sistema

Mednarodna 16. konferenca PCSI na Bledu

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije je v sodelovanju z organizacijama *Patient Classification Systems International* (PCSI) in *Nordic casemix centre* (NCC) organiziral 36. mednarodno konferenco PCSI. **Konferenca** je potekala na Bledu od 28. do 31. maja 2024. **Več kot 200 mednarodnih udeležencev in strokovnjakov** s področja zdravstva je sodelovalo kot uporabniki, analitiki ter raziskovalci in razvijalci sistemov za klasifikacijo bolnikov po vsem svetu (t.i. casemix sistemi). Casemix se v svetu večinoma uporablja za plačevanje akutne bolnišnične obravnave pacientov, kar velja tudi za Slovenijo, kjer uporabljamo izraz sistem SPP (skupine primerljivih primerov).

Konferenca je potekala pod geslom: Code, cost, analyse and fund – Harness the value of case-mix data (Kodiranje, delitev stroškov, analiza, financiranje: izkoristimo vrednost SPP sistema). To geslo vključuje vse najpomembnejše aktivnosti nacionalnega projekta SPP, ki ga v Sloveniji izvaja ZZZS v sodelovanju z deležniki zdravstvu, in pripravlja uvedbo novih cen SPP, ki bodo prvič izračunane izključno na podlagi podatkov slovenskih bolnišnic o stroških po pacientih.

Na konferenci je bilo prijavljenih rekordno število prispevkov, med njimi tudi sedem slovenskih prispevkov in en slovenski plakat avtorice Martine Zorko Kodelja, ZZZS.

36. konferenca PCSI je omogočila strokovnjakom, da se poglobijo v zapletenost casemixa, ter razpravljajo o najnovejših spoznanjih in trendih na področju teh modelov. **Glavne teme konference** so bile:

- uporaba orodij in pristopov casemixa za spodbujanje odločanja na podlagi dokazov,
- analitične tehnike in orodja za pridobivanje informacij iz podatkov casemixa,
- distribucija stroškov in uporaba podatkov o stroških za oblikovanje cen, upravljanje zdravstvenih storitev, razvoj klasifikacij in zdravstvenega varstva na podlagi vrednosti;
- novosti v klasifikacijah casemixa,
- modeli financiranja zdravstvenih storitev,
- uporaba casemixa za izboljšanje kakovosti zdravstvene oskrbe,
- razvoj kodiranja casemixa in klinične dokumentacije,
- študije primerov, ki prikazujejo uporabo casemixa v različnih kontekstih/okoljih in njihov vpliv.

Doc. dr. Tatjana Mlakar, generalna direktorica ZZZS: »Veseli nas, da je PCSI prepoznala intenzivna prizadevanja ZZZS za vzpostavitev celovitega upravljanja sistema SPP v Sloveniji in nam ponudila priložnost, da 36. konferenco gosti Slovenija in da na konferenci tudi predstavimo slovenski sistem SPP.«

Deniza Mazevska, predsednica PCSI: »PCSI je vodilna organizacija za sisteme, ki bolnike kategorizirajo na podlagi njihovih kliničnih značilnosti in stroškov. Ti sistemi zagotavljajo na vrednosti temelječe zdravstveno varstvo in spodbude za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti oskrbe pacientov.«

Prva glavna govornica konference, **izr. prof. dr. Petra Došenović Bonča**, profesorica na Ekonomski fakulteti v Ljubljani, strokovnjakinja za ekonomiko zdravstva in članica Zdravstvenega sveta.

Eva Wensaas, predsednica NCC: »Pomembno je razumeti, da imajo sistemi casemixa ključno vlogo v širšem zdravstvenem sistemu in v kontekstu financiranja zdravstvenega varstva s spodbujanjem učinkovitosti, odgovornosti, izboljšanja kakovosti in na vrednosti temelječe oskrbe v zdravstvenem sistemu.«

Konference se je udeležilo več kot 200 strokovnjakov iz vsega sveta.

Na konferenci, ki je trajala tri dni in pol, so potekale delavnice, predavanja ter predstavitve prispevkov. **Martina Zorko Kodelja**, vodja projekta SPP v ZZS, pred svojim plakatom.

V večernem času so bili organizirani družabni dogodki kot dodatne priložnosti za mreženje.

Damjan Kos

Za ohranitev in krepitev javnega zdravstvenega sistema

Potrebni in ključni sistemski ukrepi

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije je septembra 2024 zaradi aktualnosti širši javnosti na novinarski konferenci predstavil stališča o potrebnih **ključnih sistemskih ukrepih za ohranitev in krepitev javnega zdravstvenega sistema** v Sloveniji. Številni skrb vzbujujoči podatki in trendi na eni strani ter interesno pogojena in enostranska javna stališča nekaterih deležnikov v zdravstvu na drugi strani nas navdajajo s skrbjo, da se bo učinkovitost delovanja javnega zdravstvenega sistema na določenih področjih še naprej poslabševala. To pacienti oz. zavarovanci občutijo predvsem v obliki slabše dostopnosti do izbranih zdravstvenih storitev, bolnišnice pa v obliki neuspešnega poslovanja in organizacije dela.

Ključni sistemski ukrepi

ZZZS v imenu zavarovanih oseb in plačnikov prispevkov, ki jih predstavlja, opozarja na ključne sistemske ukrepe, brez katerih negativnih trendov ne bomo uspeli preobrniti. Ti so:

1. Pri izvajanju zdravstvenih storitev je treba uvesti medicinske kriterije za uvrščanje pacientov na čakalne seznane, uvesti nacionalne klinične smernice ter nacionalne kazalnike kakovosti in varnosti obravnave pacientov. S tem naj se obvladujeta obseg nepotrebnih (neindiciranih) napotitev ter kakovost obravnave pacientov. Informacijsko in vsebinsko naj se posodobi upravljanje sistema eNaročanje pri NIJZ, da bo zagotavljal bolj kakovostne podatke o številu čakajočih po posameznih izvajalcih. Pacienti naj v večji meri prejmejo točni termin izvedbe zdravstvene storitve namesto zgolj okvirnega termina.

2. Upravljanje mreže javne zdravstvene službe naj temelji na potrebah prebivalcev ter potrebnih kadrovskih virih na podlagi dolgoročnih demografskih projekcij in projekcij upokojevanja zdravstvenih delavcev. Pri upravljanju javne mreže je treba izha-

jati iz jasnih kriterijev, ki zagotavljajo varnost in kakovost obravnave pacientov, ter racionalno izrabo omejenih virov ter preprečiti tvegane procese drobljenja javne mreže na sekundarni ravni zdravstvene dejavnosti. Zaradi pomanjkanja zadostnih virov je treba optimizirati izrabo obstoječih kadrovskih, opremskih in prostorskih virov ter uvajati procese koncentracije in specializacije zlasti izvajalcev specialistično bolnišnične dejavnosti. Ponovno naj se opredeli vloga, obseg in pogoji za vključevanje koncesionarjev v javno mrežo.

3. S spremembami na področju plačne politike v javnem sektorju je treba zagotoviti variabilno nagrajevanje zdravstvenih delavcev po učinku (kakovosti in obsegu opravljenega dela). Povečati je treba variabilni del plače za nadpovprečne delavce v javnih zdravstvenih zavodih ter za ta namen uvesti spremljanje učinkovitih delovnih obremenitev zdravstvenih delavcev ter na ravni posameznega javnega zdravstvenega zavoda določiti potreben obseg in kakovost opravljenega dela v rednem delovnem času. Vzpostaviti je treba ustreznejše in transparentne pogoje za delo po podjemni pogodbi ali po pogodbi o storitvah v javnem zdravstvenem zavodu ter ustrezneje regulirati ceno urne postavke za delo izven rednega delovnega časa oz. za delo nad dogovorjenim obsegom dela v rednem delovnem času.

4. S spremembami pri upravljanju javnih zdravstvenih zavodov naj se menedžment opolnomoči z orodji za učinkovito upravljanje, ki omogočajo, da delodajalec (npr. bolnišnica) za posameznega nosilca tima (npr. zdravnika) podrobneje opredeli zahtevan obseg opravljenih storitev v rednem delovnem času v matični ustanovi kot pogoj za morebitno delo pri drugem delodajalcu. Hkrati spodbujajo menedžment k pozitivnemu poslovnemu rezultatu in kratkim čakalnim dobam ter odgovornosti v primeru negativnega rezultata ali neustrezno dolgih čakalnih dob.

5. Izvajalci zdravstvenih storitev morajo uvesti spremljanje stroškov po pacientu ter o njih na podlagi zakona poročati ZZZS kot nujni podlagi za izvedbo stroškovnih analiz in oblikovanje realnih cen. Le na ta način bo lahko ZZZS realneje in objektivneje ocenil precenjenost ali podcenjenost določenih zdravstvenih storitev ali izvajalcev ter zagotavljal redne obdobje prilagoditve v obračunskih modelih. Na ta način naj se ZZZS opolnomoči kot aktivnega kupca, ki bo določal realne cene in zakupil program skladno s potrebami prebivalcev.

6. Vzpostavi naj se doslednejše ločevanje javnega od zasebnega zdravstva ter regulira prehajanje kadra iz javnih zdravstvenih zavodov k zasebnikom s koncesijo. Z modernizacijo upravljanja javnih zdravstvenih zavodov naj se zagotovita konkurenčnost delovnih mest v javnem sektorju ter bolj učinkovita izraba javnih zdravstvenih zmogljivosti (kadrov, prostora, opreme) v javnih zdravstvenih zavodih, ki predstavljajo hrbtenico javnega zdravstvenega sistema.

ZZZS izpostavlja te sistemske ukrepe kot ključne ter zavrača pogosto pavšalne zahteve in pričakovanja nekaterih deležnikov, da je zgolj z dodatnim financiranjem ali spremembami pri ZZZS mogoče izboljšati učinkovitost javnega zdravstvenega sistema. Neredko gre v teh primerih tudi za poskuse preusmerjanja pozornosti stran od sprejema potrebnih ukrepov.

ZZZS bo še naprej pobudnik potrebnih sistemskih sprememb v javnem zdravstvenem sistemu ter bo v sodelovanju z drugimi deležniki aktivno prispeval k njegovi večji učinkovitosti.

Slika. Stališča o potrebnih ukrepih je na novinarski konferenci 10. 9. 2024 predstavila doc. dr. Tatjana Mlakar, generalna direktorica ZZZS.

KRATICE - ali poznate vse?

Ali poznate prav vse spodaj naštete?

Spomnite se nanje, če se vam pridruži nov_a sodelavec_vka.

CRPP: Centralni register podatkov o pacientu

DO: Dolgotrajna oskrba

e-BOL: Potrdilo o upravičeni odsotnosti z dela

EUKZZ: Evropska kartica zdravstvenega zavarovanja

IOZ: Izbrani osebni zdravnik

IZ/ZK Imenovani zdravnik/Zdravstvena komisija

KZZ: Kartica zdravstvenega zavarovanja

LN: Lotus Notes

MP: Medicinski pripomočki

MZZ: Mednarodno zdravstveno zavarovanje

OE: Območna enota

OIZ: Oddelek imenovanih zdravnikov

OZZ: obvezno zdravstveno zavarovanje

PFR: Področje za finance in računovodstvo

POPMP: Področje za odločanje o pravicah in za medicinske pripomočke

PUZMZZ: Področje za urejanje zavarovanj in mednarodno zdravstveno zavarovanje

PZAE: Področje zdravstvene analitike in ekonomike

ZK: Zdravstvena komisija

ZO: Zavarovana oseba (zavarovanec in njegovi družinski člani)

ZZ: Zdraviliško zdravljenje

ZZVZZ: Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju

ZZZS ali Zavod:

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Tatjana Kolenc

Ovire pri premagovanju tveganj

Aktivnosti uvedbe dolgotrajne oskrbe

Zakonodajalec je na podlagi Zakona o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk-1) Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije naložil izvajanje povsem nove oblike socialnega zavarovanja – **obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo (OZDO)**, ki predstavlja nov **peti steber socialnega zavarovanja**. ZZZS je zaznal pomembna tveganja za uspešno uveljavitev dolgotrajne oskrbe in Ministrstvo za solidarno prihodnost (MSP) nanje opozarja že celo leto. Predstavili smo jih tudi na posvetih o dolgotrajni oskrbi **Med politiko in izvajalci ter uporabniki in svojci** in **Združimo moči za dostopno in varno dolgotrajno oskrbo**.

Potrebne spremembe ZDOsk-1

Prepočasno in delno spreminjanje zakonodaje predstavlja resno tveganje. Na odziv ZZZS na novelo ZDOsk-1 smo prejeli odgovor MSP, da bo večina naših predlogov upoštevana. Vendar novela, ki naj bi bila sprejeta še to leto, vsebuje le nekaj najnujnejših popravkov in se močno razlikuje od novele, ki je bila v javni razpravi. Upoštevani niso niti **predlogi**, s katerimi si je ZZZS želel zagotoviti zadostne **pravne podlage** za pridobivanje podatkov in vodenje zbirk podatkov.

Tveganja so zaradi nejasnih in pomanjkljivih pravnih podlag in drugih nujnih dopolnitev zakona ter nepredvidenih sprememb določb zakona, ki (lahko) bistveno spreminjajo obstoječe procese in tokove, zapisane v veljavnem ZDOsk-1, in s tem posežejo v že **priljubljene rešitve na strani ZZZS**.

Manjkajo podzakonski predpisi, kot je npr. *Pravilnik o izhodiščih za oblikovanje cen urnih postavk DO*. Ta je eden ključnih z vidika ZZZS in bi ga moralo ministrstvo sprejeti najpozneje v šestih mesecih od uveljavitve zakona oziroma v skladu z zavetami v okviru *Načrta za okrevanje in odpornost* do konca septembra 2024.

Neusklajene priprave na uvedbo DO med deležniki

Vsebinske in tehnične priprave med deležniki (ZZZS, MSP, CSD, izvajalci dolgotrajne oskrbe, NIJZ ...) **še vedno niso povezane in usklajene**. ZZZS je podal **pobudo** po ustanovitvi **nacionalne koordinacijske skupine** ključnih deležnikov že septembra 2023. Le tako se bomo lahko usklajeno in pravočasno pripravili na uvedbo dolgotrajne oskrbe ter hkrati zagotovili pravočasno digitaliza-

cijo procesov. Skupina lahko pomaga pri omejevanju in zniževanju tveganj ter usmerjanju pozornosti na tiste aktivnosti, ki jih je nujno izvesti, da se bo izvajanje dolgotrajne oskrbe v letu 2025 lahko začelo.

Vzpostavitev podatkovnih tokov in informacijskih rešitev med deležniki

Za pravočasno vzpostavitev informacijskih rešitev, tako na strani ZZZS kot na strani izvajalcev in vstopnih točk, morajo biti najprej zagotovljene zadostne pravne podlage za pridobivanje podatkov in vodenje zbirk podatkov. Nato je treba vzpostaviti podatkovne poti med vsemi deležniki, ki so prisotni v procesu odločanja, izvajanja in plačevanja dolgotrajne oskrbe, saj je to **osnovni pogoj za delovanje sistema dolgotrajne oskrbe, tako z vidika povezovanja kot ustrezne ravni digitalizacije procesov.**

Informacijske rešitve oziroma poti, po katerih bo stekel celotni podatkovni tok med CSD, izvajalci dolgotrajne oskrbe, ZZZS, NIJZ in ministrstvom, bi morale biti širše in pripravljene pred 1. julijem 2025. ZZZS pa mora vsebinska in tehnična navodila za izvajalce DO in ponudnike e-oskrbe ter svoj del informacijskih rešitev za prevzem in kontrolo podatkov pripraviti najkasneje do 31. 3. 2025, da bodo izvajalci DO pravočasno prilagodili svoje informacijske sisteme. Pogoj za pravočasno pripravo rešitev na ZZZS sta usklajen nabor podatkov z MSP, česar pa zaradi pomanjkljivih pravnih podlag še vedno ni.

ZZZS se zaveda pomena **pravočasnega informiranja izvajalcev**, zato smo načrt izmenjave podatkov med ZZZS in izvajalci predstavili podjetjem, ki zagotavljajo informacijsko podporo domovom starejših občanov. Ti so na predstavitvi poudarili, da nujno potrebujejo tudi informacije s strani MSP glede ostalih izmenjav podatkov (npr. med vstopnimi točkami in izvajalci). Prav tako so opozorili na vprašanje financiranja nadgrajenih informacijskih sistemov izvajalcev DO za evidentiranje in elektronsko sporočanje podatkov ZZZS-ju. Ministrstvo se na pobude še ni odzvalo.

Za pravočasno pripravo na strani izvajalcev morajo biti izvajalci pravočasno vključeni v javno mrežo dolgotrajne oskrbe, ponudniki e-oskrbe pa pravočasno izbrani na natečaju, ki ga mora izpeljati MSP.

Glede na trenutno situacijo in (ne)aktivnosti ministrstva ocenjujemo, da se vsi deležniki do 1. julija 2025 ne bodo ustrezno pripravili na izvajanje dolgotrajne oskrbe tudi na področju vzpostavitve podatkovnih tokov. **ZZZS potrebuje vhodne podatke pravočasno, strukturirane in na avtomatiziran način, kar pa je v veliki meri odvisno tudi od**

odzivnosti drugih deležnikov in njihove pravočasne izvedbe priprav. Na primer **CSD** mora pripraviti podatki iz odločbe o (ne)upravičenosti do dolgotrajne oskrbe, **izvajalci dolgotrajne oskrbe** podatke iz osebnega načrta, **NIJZ** register izvajalcev dolgotrajne oskrbe in **ministrstvo** podatke o ponudnikih storitev e-oskrbe.

V nasprotnem primeru obstaja tveganje glede pravilnosti in pravočasnosti **obračuna in izplačila** denarnega prejemka in plačila opravljenih storitev.

Na pomembnost pravočasne zagotovitve zadostnih pravnih podlag v noveli ZDOsk-1 in povezovanje vseh deležnikov v procesu ZZZS redno opozarja ministrstvo.

Prispevki OZDO

S 1. 7. 2025 **ZDOsk-1** uvaja **prispevke za DO** za peti steber socialnega zavarovanja. Člen 49 ZDOsk-1 določa vodenje denarnih sredstev za OZDO tako, da ZZZS posluje preko ločenega računa za OZDO, in da ima tudi druge podračune za prispevke OZDO, katerih nadzornik je Finančna uprava Republike Slovenije (FURS). Zakon podrobneje ne ureja načina plačila na podračune in razporejanja prejemniku, ki je ZZZS. Določa pa porabo sredstev na računu ZZZS za OZDO izključno za namene, določene s tem zakonom. ZDOsk-1 v 50. členu določa tudi ločeno načrtovanje prihodkov in drugih prejemkov ter odhodkov in drugih izdatkov za OZZ in ločeno za OZDO. Prav tako je v **Odloku o okviru za pripravo proračunov sektorja države za obdobje 2025-2027** določen najvišji obseg izdatkov ločeno za OZZ in OZDO v okviru ZZZS.

ZZZS se je lotil **urejanja plačevanja in razporejanja prispevkov OZDO** že poleti 2023 in nadaljeval v letu 2024 med predstavniki Ministrstva za finance (MF), UJP, FURS in ZZZS. Deležniki so predstavili različna stališča in različno razumevanje določb ZDOsk-1 in drugih pravnih aktov, ki urejajo način

plačevanja in razporejanja obveznih dajatev. MSP, MZ in ZZZS zagovarjamo ločitev denarnih tokov med OZZ in OZDO ter uporabo ločenega prehodnega davčnega podračuna (PDP) za prispevke DO, saj menimo, da je to nujno za zagotovitev transparentnosti, zakonitosti in skladnosti z določbami ZDOsk-1 in ZZVZZ. MF pa meni, da je dovolj skupni PDP, saj se sredstva, zbrana s prispevki, nakazujejo istemu prejemniku, tj. ZZZS in da za ločeno vodenje in namensko porabo sredstev zadostuje samo računovodska evidenca. ZZZS bo vztrajal pri ločenem podračunu, saj bo edina blagajna v državi, ki bo izvajala dve vrsti socialnih zavarovanj, ki morata biti povsem ločeni, tako glede načrtovanja kot porabe sredstev.

Pojavlja se **vse več teženj po določanju neto osnove za plačilo prispevkov** (primer: invalidska podjetja, upokojenci, invalidska nadomestila ipd.) ali drugačnih izjem. ZZZS izjem glede obrutjenja osnov ne podpira, saj ta sistem v Sloveniji velja na splošno. Ker je ZZZS eden izmed pomembnejših deležnikov sistema dolgotrajne oskrbe v Sloveniji, katerega vloga je nadzorovati in zagotavljati sredstva za nemoteno delo celotnega sistema, se zavzemamo za ohranitev dosedanjega sistema obrutjenja, kot ga poznamo v OZZ, in njegovo preslikavo v sistem pobiranja prispevkov OZDO. Vsako ukinjanje oziroma izvzemanje obrutjenja osnov se bo neposredno pokazalo v nižjih prihodkih sistema in imelo negativne posledice na obseg pravic, ki bodo plačane iz OZDO, zato ZZZS temu nasprotuje. Če bi do tega vseeno prišlo, je treba manko sredstev za ZZZS iz naslova prispevkov zagotoviti iz proračuna ali pa izvesti celovito spremembo, tudi z vidika višine prispevnih stopenj.

V zvezi s 54. členom ZDOsk-1 ZZZS vztraja pri **dodatnih izključitvah oziroma izjemah** glede obveznosti zavarovanja in uveljavljanje pravic do DO. V delu izključitev iz obveznega zavarovanja za DO je treba dodati dve novi kategoriji. To so osebe, ki so se izselile iz RS ali ne prebivajo v RS, vendar glede na meddržavno pogodbo med RS in drugo državo, ohranjajo status zavarovane osebe v OZZ. To bi lahko

povzročilo nezmožnost izvajanja določb glede pobiranja prispevkov in spremljanja uresničevanja pravic do DO. V primeru prebivanja v tujini je mogoče uveljaviti pravico do denarnega prejema, pri čemer pa se namenska raba ne bo mogla preverjati.

Iz zavarovanja za DO je treba **izključiti osebe**, ki so se izselile iz RS ali ne prebivajo v RS, saj se s tem:

- odpravlja neenako obravnavo zavarovancev za DO, ki živijo v RS, in tistih, ki živijo izven RS, kjer ne velja pravni red EU;
- preprečuje škodo, ki bi nastala zaradi pomanjkanja podatkov in posledičnega odtekanja sredstev v tujino, bodisi kot nenamerno ali pa celo kot posledico namernega izkoriščanja pomanjkljivosti v sistemu zavarovanja za DO;
- preprečuje škodo v sistemu OZDO zaradi neobstoja meddržavnih dogovorov;
- preprečuje neizvajanje določb glede pobiranja prispevkov.

Celoten članek z vsemi podrobnostmi lahko preberete na spletu.

Tatjana Suhadolnik

Projekt SI-SUD

Sofinancira
Evropska unija

Podpora institucijam za dostop do zdravstvenih podatkov v Sloveniji

ZZZS se je konec leta 2023 priključil projektu **Podpora institucijam za dostop do zdravstvenih podatkov v Sloveniji**, s kratkim nazivom **SI-SUD**. Namen projekta je implementacija uredbe o Evropskem prostoru zdravstvenih podatkov (EHDS), ki bo v Evropskem parlamentu sprejeta predvidoma do konca leta 2024. Projekt bo obravnaval izzive, povezane s sekundarno uporabo podatkov, in širše evropske izzive pri povezovanju Slovenije z infrastrukturo EU. Projekt bo trajal 36 mesecev. Koordinator projekta je Nacionalni inštitut za javno zdravje, poleg ZZZS pa sodelujeta še Onkološki inštitut Ljubljana in Statistični urad Republike Slovenije.

Glavni cilj projekta SI-SUD je **razviti infrastrukturo**, ki bo razdeljena na štiri glavne digitalne poslovne zmogljivosti:

- izgradnja metapodatkovnega kataloga virov zdravstvenih podatkov,
- izgradnja platforme za aplikacijo za dostop do podatkov,
- razvoj okolja za varno obdelavo ter
- izboljšanje kakovosti podatkov in metapodatkov.

Vse te zmogljivosti bodo povezane z drugimi državami in Evropsko skupnostjo prek čezmejnega portala, ki bo slovenski organ za dostop do zdravstvenih podatkov povezal z infrastrukturo **HealthData@EU**. Ta povezava bo omogočila čezmejno sekundarno uporabo elektronskih zdravstvenih podatkov na ravni EU.

Evropski zdravstveni podatkovni prostor bo s sekundarno uporabo podatkov zagotavljal dosleden, zaupanja vreden in učinkovit sistem za uporabo zdravstvenih podatkov za raziskave, inovacije, oblikovanje politik in regulativne dejavnosti.

Končni rezultat projekta je **omogočiti nemoteno raziskovanje in inovacije na podlagi sekundarne uporabe zdravstvenih podatkov, zbranih v Sloveniji**, ter popolno implementacijo zahtev EHDS za sekundarno uporabo zdravstvenih podatkov.

Glavna **vloga ZZZS** pri projektu je poleg sodelovanja pri pripravi specifikacij spletnega mesta (portala za dostop do podatkov) in metapodatkovnega kataloga, **priprava podatkovnih zbirk ZZZS, ki bodo objavljene na portalu** in na voljo raziskovalcem, ter **priprava metapodatkovnega kataloga za te zbirke** v skladu s pripravljenimi specifikacijami. Večina aktivnosti se bo predvidoma odvijala v letu 2025.

Nasvet sodelavca

Prijateljica je v zadregi pri urejanju zavarovanja za novorojenčka. Kaj mora narediti?

Odgovarja Tara:

Nosilec zavarovanja, po katerem bo novorojenček zavarovan (pogosto je mama), lahko prijavo v obvezno zdravstveno zavarovanje uredi na naslednje načine:

- osebno na ZZZS, kjer se identificira z osebnim dokumentom ter podpiše prijavitni obrazec M-DČ;

- po navadni pošti, ko obrazec M-DČ natisne, izpolni ter ga lastnoročno podpiše in pošlje na najbližjo območno enoto ali izpostavo ZZZS;
- po elektronski pošti, ko obrazec M-DČ natisne, izpolni, podpiše s kvalificiranim digitalnim potrdilom in ga pošlje na elektronski naslov najbližje območne enote ali izpostave ZZZS.

Imate tudi vi vprašanje za sodelavce?
Pošljite ga na obcasnik@zzzs.si.

Lenka Vojnovič

Kontaktni center upihnil prvo svečko

Na poti še virtualni asistent Zdravko

Multimedijski kontaktni center ZZZS – **MMKC** je 16. oktobra 2024 praznoval svojo prvo obletnico delovanja in obeležil pol milijona klicev. Projekt, ki se je začel januarja 2023, je v tem času dosegel številne pomembne mejnike in dokazal, da je pomemben člen v komunikaciji med ZZZS in strankami. Postal je nepogrešljiv vir informacij za zavarovance, delodajalce in tudi zdravstvene delavce.

Uspešen začetek

MMKC je bil ustanovljen z namenom, da **strankam** omogoči hitro in **enostavno pridobivanje informacij** ter **zaposlene**, ki niso vključeni v kontaktni center, **razbremeni** telefonskih klicev in pisnih vprašanj. Že v prvem letu delovanja je center pokazal svojo vrednost, saj stranke hitro pridobijo odgovore na vprašanja o urejanju zavarovanja, odločitvah imenovanih zdravnikov in zdravstvene komisije, o zdravljenju v tujini, evropski kartici in potrdilu A1, o drugih pravicah iz OZZ ter prispevkih samoplačnikov. MMKC uspe odgovoriti na večino splošnih vprašanj, zato je prevezanih klicev strank bistveno manj.

Predani sodelavci

Uspeh MMKC-ja je v veliki meri **zasluga predanih sodelavcev**, ki so se vključili v projekt. Informatorji, ki delajo po urniku, zagotavljajo enotne in pravilne informacije ter strankam nudijo celovite odgovore, ki temeljijo na preverjanju pravnih podlag. V pomoč jim je baza znanja na spletni platformi MediaWiki, ki je dostopna tudi vsem zaposlenim.

ZAHVALA gre vsem, ki ste projekt pomagali vzpostaviti, in še posebej vsem, ki dnevno po telefonu skrbite za naše stranke. Ste naš prvi glas, ogledalo Zavoda in izjemna pomoč zavarovancem, ko iščejo informacijo oz. potrebujejo našo podporo. Hvala tudi vsem, ki tako in drugače sodelujete pri organizaciji dela ter vsem, ki nam sporočate svoja opažanja, ideje in pobude.

Statistika, optimizacija, spremembe

Čeprav smo za delo v MMKC usposobili več kot 250 posameznikov, se zdaj v delo informatorjev vključuje nekaj manj kot **200 zaposlenih** ter na iz-

branih vsebinah tudi **zunanji sodelavci**. V najbolj obremenjenih dnevih istočasno sprejema klice strank okoli 30 informatorjev. V povprečju dnevno sprejmemo okoli 2.800 klicev, od tega jih skoraj polovico sprejmejo zunanji agenti, pri čemer prevežejo manj kot 5 % klicev.

Največ klicev je povezanih z urejanjem zavarovanja ter odločanjem imenovanih zdravnikov in zdravstvene komisije, najmanj klicev pa je za profesionalno kartico in zdravljenje v tujini. Da bi dodatno zmanjšali klice strank, smo junija na odzivnik dodali **avtomatski telefonski storitvi** za preverjanje urejenosti zavarovanj in za naročanje evropske kartice.

Projekt je sprožil vrsto verižnih reakcij, ki so zahtevale spremembe znotraj celotne organizacije in posameznikovih navad. Informatorji so se priučili nove aplikacije in pridobili nova znanja. Ustaljene navade, kot je usmerjanje klicev strank v MMKC, postajajo del vsakdana. Vsi zaposleni dosledno nagovarjamo stranke, da pokličejo v MMKC, četudi imajo že več let našo neposredno številko.

Zavedamo se, da se moramo vedno prilagajati in s tem spreminjati tudi sebe. Kot je rekel starogrški filozof Heraklit: »Nič ni trajno, razen spremembe.«

Prihodnost: virtualni asistent Zdravko

V prihodnosti se obeta še ena pomembna novost – virtualni asistent Zdravko. Ta bo strankam omogočil še hitrejšo in enostavnejšo pridobivanje informacij ter dodatno razbremenil informatorje. Zdravko bo na voljo 24 ur na dan in bo strankam v realnem času pomagal pri iskanju odgovorov na najpogostejša vprašanja ter jih usmerjal na ustrezne vire informacij. V pomoč bo lahko tudi vsem zaposlenim.

Bi želeli testirati našega virtualnega asistenta Zdravka? Javite se na obcasnik@zzzs.si.

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Kontaktni center ZZZS
01 30 77 300

Interaktivni telefonski odzivnik

2 Odločanje imenovanih zdravnikov in zdravstvene komisije o bolniškem staležu, zdraviliškem zdravljenju in o drugih pravicah

1.1 Avtomatsko preverjanje urejenosti zavarovanja
1.2 Profesionalna kartica
1.3 Urejanje zavarovanj in slovenska kartica

3.1 Zdravljenje v tujini
3.2 Evropska kartica
3.3 Potrdilo A1

5 Prispevki samoplačnikov

4.1 Nadomestila plač in bolniški listi
4.2 Ostale pravice (potni stroški, povračila stroškov, medicinski pripomočki, zdravila, zdravstvene storitve, zobozdravstvo idr.)

6.1 Uradne ure
6.2 Druge informacije

Renata Božič Povše

Januarska plača prva po novem sistemu

Aktualne novice na kadrovskem področju

1. 12. 2024 je bila uveljavljena sprememba Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest v ZZZS s celovito prenovo opisnih listov delovnih mest, ki niso bili posodobljeni vse od leta 2008 in predstavljajo dobro izhodišče za še eno spremembo sistemizacije, ki sledi reformi plačnega sistema v javnem sektorju.

S prenovo sistemizacije smo odpravili opisne liste starih delovnih mest. Zagotovili smo vsebinsko ustrezne, transparentne in konkretne opise nalog ter jih uskladili glede na strokovno zahtevnost, kompleksnost, potrebna specifična znanja, odgovornosti in pooblastila, da zagotovimo primerljivost nalog med različnimi delovnimi mesti.

Bistvene vsebinske **spremembe Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest v ZZZS** vključujejo:

- Odpravo možnosti združevanja nalog različnih sistemiziranih delovnih mest v pogodbah o zaposlitvi.
- Odpravo določb o opisnih listih, ki vključujejo stara delovna mesta.
- Dodano določbo o pogojih za zasedbo delovnega mesta in načinu vlaganja pobud za spremembo pogojev.
- Možnost izbire le dela nalog iz opisa nalog pri posameznem delovnem mestu glede na organizacijo in obseg dela.
- Dodano določbo o preizkusu znanja za odločanje v prekrškovnem postopku.
- Dolžnost presoje pravilnega uvrščanja vodilnih in vodstvenih delovnih mest ob vsaki spremembi v organizacijski enoti.
- Opredelitev kriterijev za določanje zahtevnosti dela kot kriterij uvrščanja vodilnih in vodstvenih delovnih mest.

Poleg tega so s 1. 12. 2024 zaposleni, ki so izpolnili pogoje za **napredovanje** na podlagi zbranega zadostnega števila točk, napredovali in pridobili pravico do višje plače za en ali dva plačna razreda. Preverjanje ocen za napredovanje, kot smo ga bili vajeni doslej, se je tokrat izvedlo zadnjič, saj reforma plačnega sistema prinaša spremembe.

Prenova plačnega sistema v javnem sektorju

Novo leto bo torej zaznamoval še en mejnik. Vlada in sindikati so zaključili dve leti trajajoča pogajanja za **prenovo plačnega sistema v javnem sektorju**, ki se **uveljavi 1. 1. 2025**. Cilj prenove je bil usmerjen v ohranitev transparentnosti in javnofinančne obvladljivosti plačnega sistema ter odpravo sistemskih pomanjkljivosti. Pri tem so ključne **izzive** predstavljali naraščajoče število plačnih razredov pod minimalno plačo, saj ta sega že do VI. tarifnega razreda, pomanjkanje stimulativnega nagrajevanja, porušena razmerja v osnovnih plačah med poklicnimi skupinami in znotraj njih ter nenazadnje tudi večletno neusklajevanje vrednosti plačnih razredov.

Zaposleni v javnem sektorju z nestrpnostjo pričakujemo, kaj bo prinesel nov plačni sistem. Temelj prenove je oktobra 2024 sprejet **Zakon o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (ZSTSPJS)** in izvedena pogajanja znotraj petih plačnih stebrov. Za nas je pomemben **tretji plačni steber** (javni uslužbenci v zdravstvu in socialnem varstvu, javnih zavodih s področja obvezne socialne varnosti), v okviru katerega so potekala pogajanja za sklenitev aneksa h kolektivni pogodbi za dejavnost obvezne socialne varnosti – tarifni del. Ta določa nabor delovnih mest, pri čemer je za vsako delovno mesto določeno število plačnih razredov za odpravo nesorazmerij in za vsako delovno mesto določen plačni razred, v katerega se uvršča delovno mesto.

Z novim plačnim sistemom je določena nova plačna lestvica, ki določa **67 plačnih razredov**, pri čemer se razpon med posameznimi plačnimi razredi znižuje s 4 na 3 odstotke. Vrednost prvega plačnega razreda je določena v višini minimalne plače v januarju 2024, ki znaša 1.253,90 evra.

Vrednost plačne reforme je ocenjena na 1,4 milijarde evrov in bo vsem zaposlenim prinesla **višje plače**. Kolikšen del dviga plač bo deležen posamezni zaposleni, pa je odvisno od plačnega razreda, v

katerega je uvrščen, števila plačnih razredov, s katerimi se odpravljajo nesorazmerja, in od prevedbe na novo plačno lestvico. Večina zaposlenih bo z odpravo plačnih nesorazmerij dobila dva do štiri plačne razrede več.

Dvigi plač bodo **postopni**, v šestih obrokih v treh letih. Tisti, ki trenutno prejemajo manj kot minimalno plačo, bodo razliko do minimalne plače prejeli že z januarsko plačo 2025. Obroki bodo izplačani 1. 1. 2025, 1. 10. 2025, 1. 6. 2026, 1. 12. 2026, 1. 7. 2027 in 1. 1. 2028.

Letnega ocenjevanja delovne uspešnosti za napredovanje ne bo več. **Napredovanja bodo avtomatična** po določenem času:

- 1 plačni razred po 2 letih za napredovanja od 1. do 3. PR,
- 1 plačni razred po 3 letih za napredovanja od 4. do 7. PR,
- 1 plačni razred po 4 letih za napredovanja od 8. do 10. PR.

Delodajalci bodo lahko pospešeno napredovali 10 % zaposlenih za dva plačna razreda, ali pa za eno leto zadržali napredovanje za 5 % zaposlenih, če ti ne bodo dosegli pričakovanih rezultatov.

Poglobljeno poročilo

Vabim vas, da si v Občasniku oz. na spletu preberete tudi **poročilo** o vseh spremembah, ki jih prinaša plačna reforma in ga je pripravila naša sodelavka **Nataša Kûs**, ki je imela aktivno vlogo na stebrih pogajanjih, bila vodja pogajalske skupine za kolektivno pogodbo dejavnosti in je sodelovala tudi v delovni skupini za ZSTSPJS.

Hitro do izvedbe

Zaradi vsega navedenega hitimo s pripravo sprememb *Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest v ZZZS*, ki sledi navedeni reformi plačnega sistema, in nestrpnostno pričakujemo aplikacijo Ministrstva za javno upravo, da bomo lahko prilagodili kadrovske informacijske sisteme za izvedbo prevedbe in določitev dinamike dvigov plač ter priprave pogodb o zaposlitvi ali aneksov za vse zaposlene. Kljub izredno kratkim rokom se bomo potrudili, da bodo aktivnosti izvedene do prvega izplačila plač po novem, to je do konca januarja 2025.

Trajnost in jaz

Vsak posameznik lahko prispeva k trajnosti na več načinov. Preverite nekaj preprostih korakov, ki jih lahko vpeljete v svoj vsakdan:

Razmislite o svojih nakupovalnih navadah in izberite izdelke, ki so trajnostni in imajo manjši vpliv na okolje.

Zavrnite izdelke za enkratno uporabo. Plastične vrečke, pribor in drugo plastično embalažo zamenjajte z bolj trajnimi izbirami. S seboj nosite platnene vrečke, steklenico in posodo za večkratno uporabo.

Zmanjšajte porabo energije in vode v svojem domu in na delovnem mestu. Ugašajte luči, ko jih ne potrebujete, in skrajšajte čas tuširanja.

Ponovno uporabite predmete, kjer je to mogoče. Za shranjevanje hrane uporabite steklene kozarce npr. od kumaric ali marmelade. Pozabite na plastične posode.

Popravite in ne zavržite pokvarjenih predmetov, pa naj gre za oblačila, pohištvo ali elektroniko.

Reciklirajte materiale, kot so papir, plastika, steklo in kovine in bodite pozorni pri pravilnem ločevanju odpadkov.

Namesto z avtomobilom se na pot odpravite peš, s kolesom ali javnim prevozom. Podprite tudi lokalne in trajnostne podjetnike, obiščite lokalno tržnico ali kmeta, izposodite si aparate ipd.

Imate dober predlog ali prakso, ki bi jo delili z drugimi? Pošljite na obcasnik@zzzs.si.

Nataša Kûs, vodja Pogajalske skupine za KP dejavnosti obvezne socialne varnosti, predstavnica dejavnosti obvezne socialne varnosti v pogajalski komisiji

S pogajanja do novega zakona

Poročilo o aktivnostih Sindikata socialnega zavarovanja Slovenije v letu 2024

Ključne aktivnosti Sindikata socialnega zavarovanja Slovenije so bile tudi v letu 2024 povezane z **uveljavitvijo plačne reforme**. Pogajanja za nov plačni sistem v javnem sektorju so potekala na ravni krovne pogajalske komisije in po plačnih stebrih in so se nekajkrat znašla v slepi ulici. Na koncu so tudi tisti, ki so najbolj glasno protestirali in bojkotirali pogajanja, ugotovili, da je uveljavitev plačne reforme tudi za njihove člane boljša kot njena neuveljavitev.

Sprejet zakon

Zakon o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (ZSTSPJS) velja od 23. novembra. Bese-

dilo smo usklajevali na 66 sejah delovne skupine in prinaša številne **pozitivne spremembe plačnega sistema** v javnem sektorju. Med drugim v javnem sektorju ne bo več plače, ki bi bila nižja od minimalne plače. Zagotovljene so podlage za bolj dosledno upoštevanje načela o primerljivem plačilu za primerljivo delo, napredovanje je avtomatizirano, razširjene so možnosti za variabilno nagrajevanje zaposlenih in za bolj stimulatивно nagrajevanje na novo zaposlenih v javnem sektorju, pod določenimi pogoji tudi spregled izobrazbe za že zaposlene delavce. Zakon zagotavlja dodatek za mentorstvo dijakov in študentov, ki bodo opravljali obvezno prakso.

Primer prevedbe za delovno mesto:

upravni referent za zdravstveno zavarovanje, ki ima na dan 31. 12. 2024 7 PR napredovanj

Prevedba plačnega razreda delovnega mesta (PR DM):

Izhodiščnemu PR, ki je 31. 12. 2024 23. PR, se zaradi odprave nesorazmerij v osnovnih plačah prištejejo 3 PR. Prevedeni PR, ki je 26. PR (23+3), predstavlja izhodiščni PR DM, ki je 8. PR. Končni PR DM se določi tako, da se izhodiščnemu PR prišteje 10 PR; tako dobimo 18. PR.

Prevedba plačnega razreda javnega uslužbenca:

Upošteva se PR, v katerega je javni uslužbenec uvrščen na dan 31. 12. 2024, kar pomeni 30. PR

(23. PR + 7 PR napredovanj). Prišteje se 3 PR, pridobljene zaradi odprave nesorazmerij, zato dobimo 33. PR. Po prevedbi to pomeni 15. PR.

Uvrstitev javnega uslužbenca v plačni razred:

V skladu z ZSTSPJ se javnega uslužbenca ne more uvrstiti v nižji PR, kot je seštevek izhodiščnega PR DM in števila PR napredovanj javnega uslužbenca, doseženih na tem DM do vključno 31. 12. 2024. V našem primeru je 15. PR, ki predstavlja preveden 33. PR, enak PR osnovnega PR DM, povečanega za doseženo število napredovanj (8. PR + 7 PR = 15. PR).

Postopna pridobitev pravice do višje plače:

vrednost PR delavca na dan	31. 12. 2024	30. PR	1.483,42 €
vrednost PR delavca na dan	1. 1. 2025	15. PR	1.896,64 €
		RAZLIKA:	413,22 € (27,9 %)
Delavec bo razliko prejel v naslednjih zneskih:			
	1. 1. 2025	+ 100,00 €	(12 % razlike, vendar ne manj kot 100 €)
	1. 10. 2025	+ 100,00 €	(12 % razlike, vendar ne manj kot 100 €)
	1. 6. 2026	+ 70,00 €	(12 % razlike, vendar ne manj kot 70 €)
	1. 12. 2026	+ 61,98 €	(15 % razlike, vendar ne manj kot 50 €)
	1. 7. 2027	+ 81,24 €	(15 % razlike, vendar ne manj kot 100 € oz. razlika do končnega zneska)

V ZSTSPJS sta združeni redna delovna uspešnost in delovna uspešnost zaradi povečanega obsega dela. Podrobneje bodo kriteriji in merila za določitev dela plače za delovno uspešnost določeni s kolektivno pogodbo dejavnosti.

Tudi ZSTSPJS določa razvrstitev **ravni zahtevane izobrazbe** oziroma strokovne usposobljenosti, ki je praviloma potrebna za opravljanje delovnih nalog, in temu ustrezno določa razvrstitev v tarifne razrede, in sicer v devet tarifnih razredov. Tako imamo **ново plačno lestvico**, ki ima 67 plačnih razredov (PR), prvi PR je enak znesku minimalne plače, 67. PR pa je sedemkratnik minimalne plače.

V prehodnih določbah ZSTSPJS sta natančno določena tudi postopek prehoda (prevedbe) na nov plačni sistem in dinamika prehoda.

Dodatni dogovori

V prvem tednu novembra smo zaključili številna pogajanja in parafirali anekse h kolektivnim pogodbam dejavnosti in poklicev ter nekatere stebrne dogovore, pa tudi **Aneks h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti**, ki ureja tudi pravico do odklopa in določa kriterije za odmero dopusta na podlagi starosti, **Aneks h Kolektivni pogodbi za javni sektor**, ki ureja tudi razne dodatke, določa najnižje PR DM v posameznem TR, primerljivost uvrstitev DM v javnem sektorju, in **Dogovor o prenovi sistema plač in novih uvrstitvah delovnih mest in nazivov v plačne razrede v javnem sektorju**, ki določa tudi obveznost priprave opisov del in nalog delovnih mest v javnem sektorju do 31. 12. 2026.

Pogajanja za aneks h Kolektivni pogodbi (KP) za dejavnost obvezne socialne varnosti so potekala v okviru 3. plačnega stebra in prinesla podpisan **Dogovor o prenovi sistema plač in novih uvrstitvah delovnih mest in nazivov v plačne razrede v zdravstvu, socialnem varstvu in obvezni socialne varnosti**, v katerem so tudi zaveze o preučitvi možnosti določitve nazivov tudi v dejavnosti obvezne socialne varnosti, možnosti preučitve neplačnih ukrepov za izboljšanje razmer v dejavnostih, pravo čistopisov kolektivnih pogodb dejavnosti, takojšnji začetek pogajanj za sklenitev normativnega dela h KP dejavnosti za obvezno socialno varnost. V določbah Aneksa in njegovih prilogah so zagotovljene potrebne podlage za prevedbo na nov plačni sistem na podlagi določb ZSTSPJS.

Vedno naprej

V januarju bomo na MDDSZEM ponovno posredovali poziv za takojšen začetek pogajanj za normativni del KP dejavnosti in poslali predlog besedila. Začeli bomo usklajevati kriterije za nagrajevanje delovne uspešnosti, ki morajo biti do konca leta 2025 določeni v KP dejavnosti. Pred nami so različne aktivnosti, povezane s podpisanimi dogovori.

Celoten članek z vsemi podrobnostmi lahko preberete na spletu.

Slika. Podpisniki aneksov h KP in Dogovora v okviru stebra zdravstva, socialnega varstva in obvezne socialne varnosti.

Marija Kordež

Marija Kordež, strokovna svetovalka v računovodski službi, OE Ravne na Koroškem

Kako svojim otrokom, družini ali prijateljem opišete svoje delo?

Običajno se vsi zadovoljijo z odgovorom, da sem računovodkinja. Se pa včasih najde tudi kdo, ki ga zanima podrobneje in pojasnim, da za našo območno enoto pripravim vse, da bodo računi pravočasno plačani in vsak dan preverim, ali so nam drugi kaj plačali. Včasih je iskanje med plačili podobno pravemu detektivskemu delu. Vsak mesec tudi izvedem računovodske kontrole. Občasno tudi izdam kak račun za tiste izvajalce, ki so mnenja, da lahko kdaj pa kdaj prikrojijo pravila in naredijo po svoje. Poleg tega v program vnašam podatke, ki so potrebni za pripravo računovodskih poročil in izkazov.

Kaj vam je najbolj všeč pri vašem delu?

Številke. Obožujem številke in jih rada obračam in razporejам.

Kaj vas pri delu najbolj motivira?

Možnost razporejanja dela po lastni presoji. Čeprav imamo jasno postavljene roke, ki so pravočasno znani, mi nihče ne govori, katero delo moram kdaj opraviti.

Motivacija je zame tudi, da imam dve čudoviti sodelavki, na kateri se lahko povsem zanesem, da bo delo opravljeno pravočasno in kakovostno.

Katero aplikacijo pri delu največ uporabljate in katera se vam zdi najbolj uporabna?

Največ uporabljam SAP in Java aplikacije (Nakazila, Regresi, Evidence OZZ) in bi težko rekla, katera je najbolj uporabna. Vsaka ima v nekem danem trenutku svoje prednosti.

Katere veščine ali znanja ste pridobili med delom na ZZSZ?

Ker sem pred prihodom na ZZSZ opravljala delo računovodkinje v javnem zdravstvenem zavodu in bila tudi zelo vpeta v celotno poslovanje in financiranje javnega zavoda, sem pa pri delu uporabljala druge programe, sem se dejansko največ naučila glede same uporabe SAP-a ter ostalih aplikacij, ki jih potrebujem pri delu.

Kakšne so največje prednosti in izzivi dela na ZZSZ?

Predvsem za mlade, ki so na začetku svoje poklicne poti in se morda "še malo iščejo v tem, kaj jih najbolj veseli", je velika prednost dela na ZZSZ možnost prijave na interne razpise, ne glede na OE, v kateri trenutno delajo, s čimer je zagotovljena možnost poklicne in osebne rasti ter tudi selitve v drug kraj, če se za to izkaže potreba. Predvsem nam, delavcem z nekoliko daljšim stažem, pa nudi neko varnost in k sreči tudi razumevanje določenih omejitev, ki pridejo z leti. Med izzivi bi zagotovo našla medgeneracijsko sodelovanje, sprejemanje kompromisov in ustvarjanje dobre delovne klime. Pa tukaj mislim, da nam gre kar dobro.

Kako usklajujete poklicno in zasebno življenje?

K sreči moje delo ni vezano na prisotnost v prostorih Zavoda, in ker imamo možnost dela od doma, uporabljam to možnost.

Kakšen nasvet bi dali novim zaposlenim?

Vsaka ovira naj postane izziv. Vse se da naučiti in tudi rešiti in v Zavodu se vedno najde nekdo, ki vam bo brez omahovanja pomagal.

Ali imate kakšno zanimivo zgodbo ali anekdoto, povezano z delom na ZZSZ?

V tem trenutku ne, bo pa čas zagotovo prinesel kakšno zanimivo zgodbo ...

Kaj je najbolj zanimivo ali nenavadno dejstvo o vas, ki ga večina sodelavcev ne ve?

Mislim, da so sodelavci ob organizaciji letošnjega Dneva Zavoda izvedeli precej nenavadnih dejstev o meni, ki jih prej niso poznali, tako da naj bo to za zdaj dovolj (smeh).

Na ZZSZ rada delam zaradi ...

številnih sodelavcev, ki so ti vedno pripravljene priskočiti na pomoč, ne glede na to, na kateri enoti delajo.

Klemen Jaklitsch

Klemen Jaklitsch, vodja izpostav Črnomelj in Metlika, OE Novo mesto

Kako svojim otrokom, družini ali prijateljem opišete svoje delo?

Sinova pravita, da v službi tipkam na računalnik, pošiljam pošto, jem kosilo, pripravljam položnice in pomagam, če kdo rabi kartico, ker ji je potekel rok. Kogar zanima, mu povem, da urejam povračila iz tujine in Slovenije, zavarovanje tujih družinskih članov ter vnos bolniških listov za tuje državljane. Se pa tudi v privatnem življenju tisti, ki vedo, kje delam, večkrat obrnejo name za nasvet glede vsega, kar je povezano z ZZS.

Kaj vam je najbolj všeč pri vašem delu?

To, da se s sodelavci dobro razumemo in lepo sodelujemo. Na izpostavah nas je malo (po dva ali trije) in je res prijeten občutek, ko prideš v prijazno okolje, kjer se dobro počutiš. Med seboj si pomagamo, skupaj si pripravimo malico, praznujemo rojstne dni.

Kaj vas pri delu najbolj motivira?

Tisto zadovoljstvo, ko je delo opravljeno. Na koncu si rečeš, pa je narejeno. To je res dober občutek in me motivira za nadaljnje delo.

Katero aplikacijo pri delu največ uporabljate in katera se vam zdi najbolj uporabna?

Uporabljam več aplikacij: SPIS, povračila, OZZ, MZZ. Ne morem izpostaviti, katero uporabljam največkrat, odvisno od dneva. Zadnje čase veliko uporabljam tudi aplikacijo Cocos (klicni center).

Katere veščine ali znanja ste pridobili med delom na ZZS?

Nadgradil sem svoje veščine na področju dela z ljudmi: komunikacija s strankami, sodelovanje s sodelavci, reševanje problemov. Vsak dan pridobivam nova znanja o zdravstvenem zavarovanju pri nas.

Kakšne so največje prednosti in izzivi dela na ZZS?

Glavna prednost dela na ZZS se mi zdi stabilnost zaposlitve. Visoke plače tu ni ravno realno pričakovati. 😊 Izzivi pa se pojavljajo dnevno in niso povezani samo z delom na ZZS, ampak so prisotni kjer koli si zaposlen; npr. da ti uspe kaj spremeniti na bolje, ali delovni proces ali pa spraviti koga v dobro voljo ali pa mu pomagati. Prednost dela pri ZZS je tudi ta, da lahko skoraj vedno dobim dopust, ko ga potrebujem, oz. grem prej domov, če imam kakšne osebne obveznosti. Vedno se hitro dogovorimo, kdo bo koga nadomeščal, in to je velik plus dela pri nas.

Kako usklajujete poklicno in zasebno življenje?

Poskušam postavljati meje med delom in prostim časom. Veliko časa preživim z družino in prijatelji. Kdaj pride naporen dan ali teden v službi, samo se da vse preživeti. Če se le da, doma za službo ne delam. Česar pa ne morem reči za razmišljanje o službi, saj to na žalost ne gre. Večkrat se v prostem času spomnim, kaj je treba še narediti, si napišem, kaj bom naslednji dan ali teden naredil ali pa si zapišem, če sem kaj pozabil narediti.

Kakšen nasvet bi dali novim zaposlenim?

Ne bojte se postavljati vprašanj o delu in delovnih procesih. Zapisujte si nova znanja in navodila. Sodelujte s sodelavci. Spoštujte vse sodelavce in jim kdaj namenite minuto ali dve za klepet. Dobri odnosi so temelj dobrega dela.

Ali imate kakšno zanimivo zgodbo ali anekdoto, povezano z delom na ZZS?

Jih je kar nekaj, samo niso take, da bi jih povedal tukaj. 😊

Kaj je najbolj zanimivo ali nenavadno dejstvo o vas, ki ga večina sodelavcev ne ve?

Da rad in veliko govorim. Samo v službi največkrat ne. 😊

Na ZZS rad delam zaradi ...

sodelavcev.

Mojca Godina

Vse na enem mestu

Selitev izpostave v Cerknici

Stara poslovna stavba ZZS v Cerknici, ki jo že leta na vhodu krasi relief domačega slikarja Lojzeta Perka, je bila v začetku leta 2023 prodana Občini Cerknica. Izpostava Cerknica je kot najemnica poslovala v istih prostorih še do letošnjega avgusta, ko se je **preselila na lokacijo Upravnega centra Cerknica**. Ta v bivši Brestovi poslovni stavbi od

marca leta 2017 pod isto streho združuje Upravno enoto Cerknica, Center za socialno delo (CSD) Cerknica in Zavod za zaposlovanje RS (ZZRS) – Urad za delo Cerknica.

Področje dela, ki ga izpostava opravlja v zvezi z urejanjem zavarovanj in pravicami zavarovancev, se pogosto povezuje z navedenimi službami, ki so sedaj postale naše sosede. V stavbi je ves čas živahno. Velika **prednost enotne lokacije** je učinkovitejše in hitrejše **sodelovanje med službami**, kar je prijazno tako do uporabnikov kot do zaposlenih v Upravnem centru. Obe pisarni, ki jih uporablja izpostava Cerknica, sta v drugem nadstropju stavbe, locirani med CSD in ZZRS. Tako je zavarovancem omogočen celovit servis **vse na enem mestu**. Dvigala v stavbi omogočajo tudi gibalno oviranim osebam lažjo dostopnost do vseh služb.

Tatjana Suhadolnik

Umetna inteligenca ni kristalna krogla

Konferenca MicroStrategy World Vienna Edition

V oktobru 2024 smo se sodelavci PAR in PE IC udeležili enodnevne konference v organizaciji podjetja Microstrategy na Dunaju. Glavna nit konference je bila **uporaba tehnologij umetne inteligence (AI) in poslovne inteligence (BI)**. Konferenca je ponudila dragocene vpogled v najnovejše trende in inovacije na področju AI in BI ter omogočila povezovanje s strokovnjaki s tega področja.

Predstavljeno je bilo delovanje Microstrategy AI orodij ter prikazane praktične uporabe tehnologij AI/BI. Tako smo videli primere strank, ki že učinkovito izkoriščajo te tehnologije za izboljšanje poslovnih procesov in konkurenčnosti, npr. kako oblikovati heterogene podatke v dosledno, visokokakovostno in razširljivo osnovo za poročanje in vpogled v poslovne podatke, kar omogoča boljše upravljanje podatkov in hitrejše pridobivanje vpogledov.

Posebna pozornost je bila namenjena vprašanju **zaupanja v rezultate AI**, kar je pogosto vprašanje med uporabniki. Poudarjeno je bilo, da so **predpogoj za uporabo AI dobro dokumentirani podatki**, uporaba samo tistih podatkov, ki jih uporabnik sam definira, ter delovanje na podlagi načela *uči se in*

poslušaj (Learn and Listen). Ves čas je zagotovljena tudi transparentnost pridobljenih rezultatov.

V zanimivi panelni razpravi so predstavniki PwC Avstrija, ONTEC AG in Google Cloud delili svoja mnenja o prednostih in izzivih uporabe AI in BI v Avstriji in vzhodni Evropi. Strokovnjaki so poudarili, kako AI že izboljšuje učinkovitost poslovanja, ter razpravljali o izzivih, kot sta zasebnost podatkov in integracija tehnologij. Večina predavateljev je menila, da organizacije danes niso pripravljene na AI, ker ne razumejo njenega delovanja. Poudarjeno je bilo, da **AI ni kristalna krogla ali nekaj magičnega**, ampak zgolj **dodatno orodje** za pomoč na poti do končnega cilja. **Tudi AI dela napake in se uči**, zato je potrebno preverjanje rezultatov in popraviljanje, kot pri vseh ostalih orodjih. Ima pa veliko prednost – **je bistveno hitrejša**.

Slika 1. Odprtje konference

Slika 2. Udeleženci ZZS na konferenci

mag. Mojca Hrovat

Interni izobraževalni programi v letu 2024

Znanje je moč. Informacija je moč.
In izobraževanje je pot do obeh.

Clare Boothe Luce

Nova diplomantka

Z veseljem sporočamo, da je **Mojca Zupančič** iz Področne enote Informacijski center uspešno zaključila študij ob delu in pridobila strokovni naslov diplomantke digitalnega menedžmenta.

Ob tej posebni priložnosti bi se radi iskreno zahvalili in čestitali naši sodelavki za njen izjemen dosežek. Njena vztrajnost, angažiranost in izjemen trud so prava inspiracija za vse nas. S tem pomembnim dosežkom je pokazala, kako se lahko usklajujeta osebni in poklicni razvoj, kar nas še dodatno motivira k nadaljnjemu učenju in rasti.

Iskrene čestitke za ta pomemben mejnik, Mojca, in veliko sreče ter uspehov v prihodnosti

Spreminjajoča se zakonodaja in hiter razvoj informacijsko-komunikacijske tehnologije vedno znova odpirata priložnosti in potrebe po izpopolnjevanju in pridobivanju novega znanja. **Izobraževanje na delovnem mestu** je priložnost za učenje, razvoj novih spretnosti in s tem zapolnitev vrzeli v znanju. Vse to ni zgolj trend, temveč nujnost, ki zagotavlja, da ostanemo konkurenčni in uspešni v svojem delovnem okolju. Posledično vpliva tudi na **razvoj posameznika** in **zviševanje zadovoljstva**.

Zavedanje o pomenu izobraževanja zaposlenih je na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije globoko ukoreninjeno. Prepričani smo, da je **vlaganje v strokovni razvoj** ključnega pomena za

dosego visokih standardov v vsakodnevnem delu. Menimo, da so zaposleni, ki so opremljeni z znanjem, pri delu bolj samozavestni, samostojni, delajo manj napak in so tudi bolj motivirani. Kakovostno izobraževanje ne le povečuje produktivnost, ampak tudi pripomore k ohranjanju pozitivnega delovnega okolja in krepitvi timskega duha. Zato na Zavodu že vrsto let skrbno načrtujemo in vlagamo sredstva v izobraževanje zaposlenih. Vsako leto **premišljeno izbiramo teme**, ki so za naše zaposlene najpomembnejše, ter sodelujemo z **izvajalci**, ki so se že v preteklosti izkazali s svojo strokovnostjo in sposobnostjo prenašanja znanja, hkrati pa dajemo priložnost tudi novim predavateljem. Pri tem se zavedamo, da izobraževanje ni enosmerna pot, temveč proces, ki se prilagaja potrebam in željam zaposlenih. Zato so **povratne informacije**, ki jih prejmemo preko anket po izvedenih izobraževanjih, ključnega pomena pri oblikovanju naslednjih izobraževalnih vsebin.

V letu 2024 je planiranje in izvajanje izobraževanj sledilo dolgoročnemu cilju *krepiti kadrovske potencialne strokovne službe*, ki je zapisan v Strateškemu razvojnemu programu ZZS za obdobje od 2020

S projekti nad kadrovske izzive

Na Zavodu smo pristopili k projektu **Vzpostavitev sistema nasledstev**, saj se zavedamo, da je večji del zaposlenih starejše generacije, nekateri pa celo že izpolnjujejo pogoje za upokojitev. A njihovo znanje je edinstveno in neprecenljivo v slovenskem prostoru, saj gre za specifična strokovna znanja, ki so jih pridobili skozi leta predanega dela in bogatih izkušenj. Projekt izvajamo v sodelovanju s podjetjem COMPETO, kadrovske storitve, d.o.o.

Projekt Avtomatizacija procesov v ZZS

Na Področju za odločanje o pravicah in za medicinske pripomočke smo s ciljem boljše organiziranosti dela in avtomatizacije procesov na področju refundacij nadomestil zavarovancem s strani delodajalcev začeli z avtomatizacijo procesov v ZZS. Cilj projekta je popis procesov dela in odgovornosti za njihovo izvedbo z identifikacijo možnosti za avtomatizacijo določenih procesov in njihovo izboljšavo. Pri izvedbi projekta sodelujejo Rok Stritar, Rok Zevnik in Petra Stritar Pečar iz Centra poslovne odličnosti Ekonomske fakultete v Ljubljani.

do 2025. Ciljno izvajamo izobraževanja za potrebe poslovanja Zavoda in dajemo poudarek na internih izobraževanjih. Tako je bil nabor vsebin internih izobraževanj skrbno načrtovan in se je sproti dopolnjeval ter ažuriral, saj je izobraževanje živ proces, ki se mora nenehno prilagajati aktualnim razmeram. Pri programih za pridobivanje veščin in spretnosti smo dali največji poudarek vodenju, medgeneracijskemu sodelovanju in komunikaciji s strankami. Pozornost smo namenili tudi krepitvi ekipnega duha, saj želimo izboljšati medsebojno sodelovanje in povezanost timov.

Izobraževanja s področja dejavnosti ZZS

Danes moramo biti delavci hitro učljivi in prilagodljivi, da lahko **sledimo spremembam**, ki jih narekuje zakonodaja, in spremembam, ki so povezane z uvedbo novih ali spremenjenih aplikacij. Temu na Zavodu posvečamo veliko pozornost, zato smo na področju poslovanja in dejavnosti izvedli številna izobraževanja, pri katerih so sodelovali številni **naši sodelavci**, ki so nesebično **prenašali svoje znanje** na sodelavce in s tem prispevali k uspešnosti poslovanja. Na tem mestu se želimo vsakemu posebej zahvaliti za pripravljenost, da ste z nami delili svoje dragoceno znanje.

Usposabljanja zaradi nove oz. spremenjene zakonodaje in pravil ali utrditve znanja:

DELAVNICO ZA STORITVE ZUNANJE REGISTRACIJSKE PISARNE ZA DIGITALNA POTRDLILA REKONO je izvedel Damijan Poš iz Pošte Slovenija.

DELAVNICA O NOVOSTIH NA PODROČJU OBRAČUNA NADOMESTIL PLAČ o prenovi sistema SPOT in novostih na portalu SPOT ter v aplikaciji Nadomestila; **mag. Martina Copot**.

DELAVNICA ZA INFORMATORJE MULTIMEDIJSKEGA KONTAKTNEGA CENTRA s področja ure-

janja zavarovanj in drugih pravic; **Lenka Vojnovič** in **Damjan Kos** ter Mitja Zver in Jovan Maksič iz CDE d.o.o.

IZOBRAŽEVANJE ZA KODERJE, namenjeno obnovitvi in utrditvi znanja standardov kodiranja. Delavnico je izvedla Anna Coote iz Avstralije.

AKTUALNA VPRAŠANJA PRIDOBIVANJA DOVOLJENJ ZA BIVANJE IN IZDAJO SOGLASIJ ZA ZAPOSILITEV IN DELO za delavce prijavno-odjavne službe, ki urejajo zavarovanja tujcem; Nina Bačnik, Upravna enota Ljubljana in Anka Rode, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje.

Delavnica **JAVNA NAROČILA** za hitro, učinkovito ter z zakonodajo skladno javno naročanje; Milena Basta Trtnik, Bonorum, pravno svetovanje, d.o.o.

Delavnica **PRAVICE IZ OBVEZNEGA ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA** za specializante in specialiste družinske medicine, imenovane zdravnike in člane zdravstvene komisije; **Drago Perkič, Mario Bartolac dr. med., Radmila Ilič, Anita Strmljan, Andreja Stušek, Siniša Bošnjak, Karmen Grom Kenk, mag. Jana Mrak in Marica Ivič Alibegović, dr. med.**

Delavnica **PROGRAMI ZA NADZORNIKE (ZAVAROVALNIŠKO MEDICINSKE IN ZAVAROVALNIŠKE)** za sodelavce, ki delajo na finančno medicinskih in finančnih nadzorih; **mag. Jana Mrak, Radmila Ilić, Tina Flego, mag. Aleksandra Bola Natek, Alenka Posega, dr. med., Marica Ivić Alibegović, dr. med., Majda Povše, Mojca Prislan Ževart, Diana Grad, dr. dent. med., Barbara Pišek in Marjana Gaber, dr. med.**

Delavnica **VARSTVO OSEBNIH PODATKOV IN INFORMACIJE JAVNEGA ZNAČAJA** za člane Upravnega odbora in pooblaščenice osebe za posredovanje informacij javnega značaja; namestnica informacijske pooblaščenke **mag. Kristina Kotnik Šumah.**

STROKOVNO SREČANJE ZZZS IN ZPIZ je bilo v prvi vrsti namenjeno zdravnikom odločevalcem na ZZS in zdravnikom izvedencem na ZPIZ; predstavljena so bila izhodišča za nov zakon o izvedenskem organu, ki bo ob sprejetju pomembno spremenil način dela v obeh zavodih.

Usposabljanja za delo z novimi ali spremenjenimi aplikacijami

Delavnice

- **UPORABA ORODJA MICROSTRATEGY WEB,**
- **UPORABA ORODJA MICROSTRATEGY WEB Z DODATNIMI MOŽNOSTMI in**
- **UPORABA ORODJA MICROSTRATEGY WEB - DOSJE/NADZORNA PLOŠČA**

za dostop do podatkov v podatkovnem skladišču Zavodovega analitskega sistema (ZAS); **Igor Urlep in Dalibor Gavrić.**

DELAVNICA ANALIZE PODATKOV ZA SODELAVCE ODDELKOV ZA FINANCE IN RAČUNOVOSTVO - PORAVNAVA RAČUNOV; **Dalibor Gavrić.**

Delavnica **DOKUMENTARNO GRADIVO (APLIKACIJA SPIS)** za novozaposlene in delavce, ki do sedaj niso uporabljali aplikacije SPIS; **Zdenka Žgajnar.**

DELAVNICA ZA UPORABO APLIKACIJE EVIDENCE OBVEZNEGA ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA V POVEZAVI Z OBVEZNIH ZAVAROVANJEM ZA DOLGOTRAJNO OSKRBO; **Lea Tuhtar** v sodelovanju z delavci na področju dolgotrajne oskrbe.

DELAVNICA ZA SAP - PRISPEVKI SAMOPLAČNIKOV za finančno računovodske delavce zaradi uvedbe obveznega zdravstvenega; **Kristina Žerdin, Biljana Ljubić, Mateja Obrovnik in Simona Tomažič.**

Delavnica **SKRBNIŠTVO APLIKACIJ** za usposabljanju lastnikov, vsebinskih in informacijskih skrbnikov aplikacij za seznanitev z določbami novega Organizacijskega navodila o razvojnih in skrbniških informacijskih nalogah; **Tomaž Marčun**.

Delavnica **INFORMACIJSKA PODPORA POSLOVNIM PROCESOM** za delavce PE IC; **Branko Rudolf, Martin Velušček, Tadej Poljšak, Judita Mesarič, mag. Mateja Zalar-Oblak**.

Delavnica **UPORABA CENTRALNE BAZE ZDRAVIL** za delavce, ki delajo na povračilih, in tiste, ki uporabljajo centralno bazo zdravil; **Alenka Marič Cevzar**.

IZOBRAŽEVANJE ZA SODELAVCE V REGISTRACIJSKIH PISARNAH, ki sprejemajo vloge za pridobitev kvalificiranega potrdila za elektronski podpis; **Tadej Križaj** in Rudi Ponikvar iz podjetja Rekono d.o.o.

OSVEŽITVENE DELAVNICE ZA MMKC za informatorje o ključnih funkcionalnostih aplikacije MMKC ter posodobitvah; **Lenka Vojnovič**.

Zaradi pomena izpopolnjevanja računalniških znanj smo se priključili projektu **Neformalna izobraževanja za odrasle na področju digitalnih kompetenc za leti 2024 in 2025**, ki je sofinanciran s strani Evropske unije in Ministrstva za digitalno preobrazbo. Izvedli smo:

- **INTENZIVNI DELAVNICI WORD IN EXCEL**, Tomaž Žagar Micro Team d.o.o.
- **EXCEL - TRIKI**, Edin Buljubašič in Jaro Pavliha, B2 IT d.o.o.
- **WORD - NAPREDNI TRIKI**, Edin Buljubašič, B2 IT d.o.o.

eUčilnice

Pri usposabljanju zaposlenih sledimo najsodobnejšim trendom, med katerimi je tudi **e-izobraževanje preko portala eUčenje**. E-izobraževanje ponuja številne prednosti, kot so hitrejša priprava in izvedba izobraževalnih vsebin, dostopnost iz kateregakoli kraja in ob kateremkoli času, možnost prilagajanja tempa učenja ter ekološka prijaznost, saj zmanjšuje potrebo po tiskanju gradiv in potovanjih.

V portalu eUčenje sta vseskozi dostopni eUčilnici **Usposabljanje iz varnosti in zdravja pri delu ter požarne varnosti** in **Usposabljanje za novozaposlene**. V letu 2023 smo posodobili vsebine v eUčilnici **Informacijska varnost na Zavodu**. Letos pa smo na novo dodali eUčilnico **Integriteta zaposlenih** ter posodobili vsebine v eUčilnici **Varstvo osebnih podatkov**.

Na vseh območnih enotah in izpostavah so se izvajale **vaje evakuacije**, usposabljanja s področja **varnosti in zdravja pri delu** ter **varstva pred požarom** ter usposabljanja odgovornih oseb za gašenje začetnih požarov in izvajanje evakuacije.

Izobraževalni programi s področja veščin

Delavnica **IZZIVI MEDGENERACIJSKEGA SODELOVANJA** za ustvarjanje okolja, kjer se bo vsakdo počutil cenjenega in motiviranega; Darija Aleksič z Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani.

Delavnica **KOMUNIKACIJA Z ZAHTEVNIMI STRANKAMI** za nadzorne zdravnike; Franka Bertoncelj.

Delavnica **USPEŠNO TELEFONSKO KOMUNICIRANJE S STRANKAMI V KONTAKTNEM CENTRU** za informatorje; Katja Bizjak.

AKADEMIJA VODENJA s sedmimi moduli za vodstveni kader PE IC in OE Ljubljana; Alan Gregorc, Simona Rakuša, Miha Škerlavaj, Sandra Penger, Darija Aleksić, Matej Černe in Monika Lapanja.

Delavnica **SISTEM NASLEDSTEV** za opolnomočenje članov kolegija generalne direktorice pri načrtovanju naslednikov; Nina Potisek.

Delavnici **UČINKOVITO AGILNO PROJEKTNO VODENJE** in **UČINKOVITO AGILNO PROJEKTNO VODENJE - POGLOBLJENA** za delavce PE IC; Matej Golob, CorpoHub.

TEAM BUILDING krepi sodelovanje, izboljšuje komunikacijo in povečuje zaupanje med zaposlenimi. Letos so se povezovali ekipe Področja za urejanje zavarovanj in mednarodno zdravstveno zavarovanje, Področja za odločanje o pravicah in za medicinske pripomočke, Sektorja za razvoj kadrov in organizacije in Področne enote Informacijski center.

Izobraževanja v zvezi s promocijo zdravlja na delovnem mestu

Na Zavodu se zavedamo, da je promocija zdravlja na delovnem mestu ključnega pomena za dobrobit naših zaposlenih, zato izvajamo različne delavnice, ki spodbujajo zdrav življenjski slog.

Delavnica **STRES - KAKO POVEČATI ODPORNOST NA KRONIČNI STRES** (7x); Urban Praprotnik in mag. Jasmina Kozina Praprotnik.

Delavnici **TEHNIKE SPROŠČANJA in ZDRAVI ODNOSI** (2x) za obvladovanje stresa in zadovoljstvo posameznika; v sodelovanju z Zdravstvenimi domovi Ljubljana, Kranj in Ravne na Koroškem.

Delavnica **ODKRITO SPREGOVORIMO O RAKU** v sodelovanju z društvoma ONKOMAN in EUROPA DONNA.

Promotorji zdravja na delovnem mestu so izjemno pomembni, saj igrajo ključno vlogo pri spodbujanju zdravega življenjskega sloga med delavci. S svojimi prizadevanji pomagajo zmanjševati negativne učinke dolgotrajnega sedenja, nepravilne drža in stresa, kar prispeva k boljšemu zdravju in večji produktivnosti. Da bi jih podprli in jim omogočili pridobivanje novih znanj, smo za njih organizirali delavnico **ZDRAVI IN SPROŠČENI SMO BOLJ UČINKOVITI**; v sodelovanju z Majo Kosmačin, LOPIS, in Bojan Krajnc s.p.

»Hvaležni smo promotorjem zdravja na delovnem mestu za njihovo delo in spodbude, saj s tem ustvarjajo boljše delovno okolje za vse delavce.«

IN NE NAZADNJE

Z zavzetim pristopom in odgovornim načrtovanjem bomo tudi v prihodnje **skrbno izbirali vsebine** delavnic, da bodo kar najbolje zadostile potrebam naših zaposlenih. Pri oblikovanju kataloga izobraževanj se bomo še naprej zanašali na dragocene povratne informacije, ki jih prejmemo preko anket. Te nam omogočajo natančno prilagajanje vsebin in zagotavljajo, da so teme relevantne in ustrezajo potrebam naših sodelavcev.

Z veseljem ugotavljamo, da so naši izobraževalni programi dosegli svoj cilj, saj **ankete** potrjujejo, da smo uspešno izbrali kakovostne izvajalce in pomembne teme. Še več, mnogi izmed vas ste izrazi-

li željo po ponovnem izobraževanju ali nadgradnji obstoječih vsebin v prihodnjem letu, kar nas izjemno veseli in motivira k nadaljnjemu razvoju.

V izvedbo sleherne delavnice je vloženega veliko truda in časa, zato se ob tej priložnosti še posebej zahvaljujemo vsem sodelavcem, ki skrbite za ustrezno pripravo prostorov in brezskrbno delovanje informacijske tehnologije.

Odprti smo za nove predloge, ki bodo dodatno obogatili katalog izobraževanj. Naš cilj je, da novo pridobljeno znanje ne ostane zgolj teoretično, temveč se uspešno prenese v prakso in prispeva k izboljšanju našega vsakdanjega dela.

Veseli nas, da vse več posameznikov kaže pripravljenost deliti svoje znanje z drugimi, saj smo prepričani, da je to ključni dejavnik našega skupnega napredka. Iskrena hvala vsem, ki prispevate k tej kulturi izmenjave znanja.

Vabimo vas, da se še naprej udeležujete delavnic in se skupaj z nami učite in rastete. To je priložnost, da postanete bolj samozavestni, izboljšate svojo učinkovitost in prispevate k uspehu Zavoda.

»Učenje ni le to, kar se naučimo, ampak tudi to, kar postanemo.«
John Dewey

Pridruži se nam

ZZZS na kariernem sejmju

Na letošnjem kariernem sejmju, ki je potekal konec oktobra v Ljubljani, smo prvič sodelovali tudi predstavniki ZZZS. Iskalcem zaposlitve, vsem, ki jih zanima karierni preskok, pa tudi tistim, ki so še v procesu izobraževanja, smo predstavljali naš Zavod, razloge in dejstva, zakaj bi bil ZZZS zanje lahko prava izbira.

Predstavniki Sektorja za razvoj kadrov in organizacije smo sejem izkoristili z namenom, da predstavimo aktualna razpisna delovna mesta oz. predstavimo delovna področja, na katerih bomo v kratkem zaposlovali. Opravili smo številne individualne pogovore in prejeli kar nekaj življenjepisov oz. vlog za zaposlitev. Največ posameznikov se je zanimalo za administracijo, operativno in finance, za IT področje jih je zanimanje izkazalo pet.

Največji tovrstni sejem je obiskalo 15.000 ljudi in tudi naša stojnica je bila obiskana ves čas.

Izziv

Za udeležence smo pripravili križanko. V njej je 11 besed, ki predstavljajo vrednote, ki nas povezujejo, ter ugodnosti, ki jih ZZZS nudi svojim zaposlenim. Poiščite jih tudi vi.

Besede v križanki: AGILNOST, DELO OD DOMA, INOVATIVNOST, IZOBRAŽEVANJE, POVEZANOST, ODGOVORNOST, OSEBNI RAZVOJ, SODELOVANJE, USPOSABLJANJE, ZAUPANJE, ZAVEZNIŠTVO.

A	E	J	N	A	V	O	L	E	D	O	S	U	T
A	M	O	D	D	O	O	L	E	D	P	P	S	E
P	R	I	J	A	Z	E	N	G	I	O	O	P	Z
O	Z	A	B	A	V	N	O	S	T	K	M	O	E
V	Z	A	O	R	M	V	S	I	H	O	I	S	J
E	N	L	B	V	O	B	E	R	R	V	N	A	N
Z	A	A	E	R	T	J	B	O	A	K	O	B	A
A	N	B	N	V	A	Š	N	G	S	A	O	L	V
N	O	O	E	R	E	A	I	I	P	O	L	J	E
I	S	B	I	J	S	L	R	N	O	V	I	A	Ž
T	T	B	L	T	N	A	A	A	Z	N	B	N	A
N	Z	R	O	O	A	A	Z	T	R	E	A	J	R
I	R	P	S	N	G	R	V	E	E	I	V	E	B
B	O	T	R	E	M	A	O	I	V	L	B	A	O
A	Z	A	U	P	A	N	J	E	R	D	A	Z	Z
S	V	T	S	O	N	V	I	T	A	V	O	N	I

Mateja Obrovnik, viš. pred. mag. Alenka Plemelj-Mohorič

Presedimo tudi 11 ur na dan

Sodelovanje s študenti delovne terapije na temo dela za zaslonom

V okviru Promocije zdravja na delovnem mestu smo imeli zaposleni na enotah Direkcija, OE Ljubljana in Informacijski center priložnost sodelovanja s **študenti delovne terapije Zdravstvene fakultete v Ljubljani** pod mentorstvom viš. pred. mag. Alenke Plemelj Mohorič. Ker tudi mi ogromno sedimo, je bila naša tema sedenje in delo za slikovnim zaslonom. Cilja sodelovanja sta bila ozaveščanje o tveganjih, ki jih prinaša dolgotrajno sedenje, in omogočiti študentom, da na področju ohranjanja zdravja pri delu pridobijo kompetence pri predmetu Delovna terapija in delo. **Dolgotrajno sedenje** je povezano s povečanim tveganjem za razvoj srčno-žilnih bolezni, sladkorne bolezni tipa 2, debelosti in mišično-skeletnih motenj.

Študenti so nam predstavili načine merjenja sedentarnega vedenja in vlogo delovnih terapevtov pri obravnavi teh tveganj. Preko dela s posameznikom so nam pokazali način dela in vlogo delovnega terapevta.

Kaj lahko spremljamo in spremenimo?

Študentje so z različnimi ergonomskimi metodami **opazovanja** (npr. RULA z lestvico vpliva delovnega okolja) pri opazovanem prepoznali najbolj kritične drže telesa in na njihovi osnovi podali ustrezne ukrepe. Preverili so urejenost delovnega prostora, položaj telesa, postavitve slikovnega zaslona, tipkovnice, miške ipd. in z opazovanjem prepoznali dejavnike, ki pomembno podpirajo ali ovirajo izvajanje delovnih nalog. Za udeležence so pripravili kratko **poročilo z oceno tveganja** in **priporočila** za zmanjšanje tveganj. Poleg ocen tveganj smo prejeli osebne pohvale za aktivnosti, ki tveganja zmanjšujejo.

Za nas so pripravili **predavanje na temo sedenja in dela za slikovnim zaslonom**, kjer smo lahko sami na preprost način preverili in ocenili število ur, ki jih na primeru enega dneva preživimo v sedečem položaju. Na manjšem številu udeležencev je bila analiza ocene sedenja izvedena še s profesionalnim

merilnikom activPal. Študije kažejo, da zgolj **povečana telesna dejavnost** ne zadostuje za zmanjšanje tveganj sedečega dela. Izjemno pomembno je, da v svoj delovni dan **vključimo aktivne odmore**, izvajamo **mikroaktivnosti**, kot so stoječi telefonski pogovori, sestanki in sprehodi do sodelavcev namesto klicev, umik določenih pripomočkov iz pisarne, kjer se zahteva določena telesna dejavnost. Najbolj učinkovita in z dokazi podprta rešitev za zmanjševanje sedenja na delovnem mestu je dvižna miza. Vsi ti dejavniki na ravni nas samih pripomorejo k zmanjševanju skupnega časa sedenja. Na ravni organizacije pa je pomembno, da se določijo in izpostavijo tveganja, ki jih prinaša delo s slikovnim zaslonom, predvsem s prenosnikom.

Rezultati ankete kličejo po samoaktivaciji

V spletni anketi je sodelovalo 124 anketiranih. Rezultati o prisotnosti/razširjenosti težav oziroma **obolenj v ramenih, vratu in/ali rokah** so pokazali, da kar 56 zaposlenih ocenjuje največjo prisotnost bolečine v vratu, kar predstavlja 45 % vseh anketirancev. Pogosta je bila bolečina v ramah, v obeh ramah je izkazalo bolečino 19 anketiranih od 124, 12 v levi in 11 v desni. 62 anketiranih od 124 sodelujočih je izrazilo težave v celotnem zgornjem udu (vrat, ramena in roke).

Zaradi zdravstvenih težav z zgornjim udom je od 124 anketiranih 33 anketiranih (27 %) navedlo omejenost pri izvajanju aktivnosti v prostem času, 21 (17 %) v službi in v prostem času ter 8 (6 %) v službi. Ob koncu delovnika občuti bolečino v zgornjem udu 31 anketiranih od 101 podanih odgovorov. Utrujenost v zgornjem udu ob koncu delavnika občuti 53 anketiranih od 104 podanih odgovorov in 16 anketiranih od 98 podanih odgovorov ob koncu delavnika občuti mravljinčenje v prstih.

Aktivni odmor

S študenti smo delali **vaje za raztezanje mišičnih skupin**, ki so pri delu s slikovnim zaslonom najbolj obremenjene. Vaje so bile narejene na podla-

gi opazovanj in podanih priporočil. Spodbudili so nas, da si redno vzamemo čas za aktivni odmor.

Prejeli smo informacije in napotke, kaj lahko sami naredimo, da se bomo izognili tveganjem in kakšni so učinki in rešitve, ki se na podlagi analiz in ocen delovnih terapevtov izvajajo **na ravni organizacije** za zmanjšanje tveganj za obolenja. Organizacija namreč lahko določi in izpostavi tveganja, ki jih prinaša delo s slikovnim zaslonom, predvsem s prenosnikom. Ključna je ergonomija, ki prispeva k oblikovanju delovnega okolja za izvajanje dela v fizioloških položajih telesa. Da se v delovni prostor postopoma uvajajo še druge strategije, kot so uporaba dinamičnih stolov, dvižnih miz, ki ciljano pripomorejo k zmanjšanju tveganj.

Študente Klaro, Mojco, Stelo, Tineta in Tjašo je vodila viš. pred. mag. Alenka Plemelj-Mohorič.

Nadaljujmo aktivno

Delovni terapevti igrajo ključno vlogo pri izobraževanju in spodbujanju zdravja in dobrega počutja na delovnem mestu, kar so nam v tednu sodelovanja tudi pokazali. Nadaljujmo v duhu priporočil ter ozaveščenosti o tveganjih sedenja ter lastne in skupne angažiranosti pri uspešnem vključevanju **pravilne ergonomije telesa** in **več gibanja** v vsakodnevno rutino.

Ne pozabite na redne četrtkove aktivne odmore v živo.

Zavedamo se negativnih vplivov dolgotrajnega sedenja, zato si prizadevamo spodbujati zaposlene k rednim kratkim odmorom. Z **AKTIVNIMI ODMORI** želimo delavce spodbujati h gibanju in raztezanju, saj s tem lahko izboljšata gibljivost in prožnost telesa, kar v končni fazi prispeva k izboljšanju počutja in ohranjanju zdravja.

Marija Kordež, Stanislava Škratek

Dan Zavoda 2024 - Kope

Po skoraj 20 letih, ko smo na koroškem organizirali zimske športne igre, smo se ponovno srečali na Kopah. Tokrat v poznopoletnem času, ko je narava še odeta v zelene barve, le ponekod listje že počasi rumeni. Tudi vreme nam je bilo v soboto, 7. septembra, naklonjeno in tako pomagalo izpeljati čudovit **športno-družabni dogodek Dan Zavoda 2024**. Zbralo se je lepo število zaposlenih iz vseh območnih enot ter izpostav, Področne enote Informacijski center in Direkcije.

Udeleženci smo lahko izbirali med petimi različnimi športnimi aktivnostmi, in sicer smo imeli na voljo malo daljši **pohod do Partizanskega doma**, kratek **pohod na energetske točke**, vožnjo z **e-kolesi**, vstop v **adrenalinski park** in **igranje disk golfa**.

Vsem udeležencem je bil na voljo **kotiček za zdravje**, kjer so zdravstvene delavke in sodelavke Centra za krepitev zdravja ZD Dravograd in ZD Slovenj Gradec izvajale različne meritve, svetovale, informirale ter izvedle dve delavnici o tehnikah sproščanja.

Tukaj se je pokazalo izjemno sodelovanje Zavoda za izvajalci zdravstvenih storitev tudi izven pogodbenih okvirjev, kajti kotiček za zdravje je bil, s pestro ponudbo različnih testiranj in svetovanj, deležen množičnega obiska, svojo prisotnost na dogodku pa so zato prijazne delavke podaljšale za dve uri.

Vsak udeleženec je prejel **nahrbtnik**, v katerem je bila plastenka vode, izotonični napitek, energetska ploščica, boni za pijačo ter bandana ruta. Te so bile v 10 različnih barvah, po katerih smo nato oblikovali skupine za popoldanske igre.

Kdor je želel, se je lahko sprehodil po **viseči poti med krošnjami**.

”

Tebi in celotni ekipi se klanjamo in zahvaljujemo za čudovit dan, za vrhunsko izvedbo dogodka in en kup pozitivizma.

Hvalaaaaaaa!

”

Res zaslužene pohvale. Že dolgo ne tako dobrega dneva v organizaciji Zavoda.

OE Ljubljana

”

Najlepša hvala za krasen sobotni dan. Bilo je vse naj, naj ... organizacija in izvedba profesionalna. Kar prehitro je minilo.

Ivan

”

Vse pohvala za vaš Dan Zavoda ... SUPER, MEGA je bilo. Že dolgo ni bilo tako lepo organizirano in še BASI, nimam besed. Vsi mi iz Kopra smo bili tako navdušeni in sigurno tudi ostali iz drugih OE.

Daniela

”

V Novi Gorici smo si enotni, da je bil to en najlepših Dnevo Zavoda (v bistvu najlepši) in se iskreno zahvaljujemo za srčno in profesionalno izvedbo.

Zvone

”

Takšni dogodki in trenutki nam dajejo upanje, da smo kolektiv, ki ne samo da zna delati, se zna tudi dobro zabavati. In zabave, smeha in veselja je bilo na Kopah res veliko. Znamo tekmovati in se boriti in se znamo tudi v prave najstnike preleviti, ko pride Luka Basi:)))
Res top ideja in presenečenje

Mateja

”

Bili ste enkratni in niste nam uspeli prikriti, da ste se tega dogodka, pomembnega za vse sodelavce ZZS, lotili in ga v vseh detajlih izpeljali predvsem srčno in z dušo. Samo s takšnim pristopom lahko zahteven izziv uspe zaiti na nivo veselega prikimavanja vsakega, ki ga je doživel.

Tatjana

”

Stanka, najprej res vse čestitke tebi in celotni ekipi za vrhunsko organizacijo in izvedbo dogodka. Lepo smo se imeli. Sodelavke in sodelavci so bili navdušeni. Vse pohvale tudi v njihovem imenu.

Bogdan

Gremo v naravo

Predlogi OE za izlete

Promotorji zdravja so pripravili nekaj idej, kam se lahko z družino, družbo ali sami odpravite na izlet v naravo. Večina predlogov je primerna za vse in v vseh letnih časih.

OE Novo mesto

1. **Sprehod po novomeški sprehajalno-kolesarski poti ob Krki:** čez reko po Julijini brvi in Štukljevi brvi. Julijina brv ima ime po Prešernovi muzi Juliji Primc, ki je živela v bližnjem gradu Neuuhof, kjer ima danes prostore novomeška bolnišnica, Štukljeva brv, pa je dobila ime po olimpijcu Leonu Štuklju, njena posebnost pa je, da se pne 11 metrov nad gladino brez podpornih zidov (objekt je poleg tega, da povezuje park in mestno središče, tudi velik inženirski dosežek, saj so na svetu le trije daljši na ta način zgrajeni mostovi).

2. **Po sedmih gričih Novega mesta:** za 10-kilometrsko pot, kjer se na nekatere griče povzpnete, drugih se le dotaknete, si rezervirajte ves dan, če si hočete ogledati vsaj glavne znamenitosti.

3. **Vzpon na Mirno goro,** kjer je možnih več poti, npr. pot za najbolj telesno/kondicijsko pripravljene, ki poteka skozi vas Blatnik do Mirne gore, lahko se pa izbere pot po makadamski cesti čez Vrčice-Planina-Mirna gora ali pa tudi pot, ki poteka od Planine do Mirne gore.

OE Ljubljana

1. **Mlinčki na potoku Mrzli Studenec,** v kraju Suhadole. V čarobnem prostoru sredi gozda z umetno izrezljanim gozdnim škratom se po tolmunčkih in koritih vrtijo mlinčki. Prvi mlinčki so bili postavljeni leta 1987, danes naj bi jih bilo okoli 120. Nad Mlinčki se dviga Koseški hrib. Poti nanj je več, ob nekaterih so postavljeni spomeniki z mejniki slovenske zgodovine. Z vrha se odpre krasen pogled na Krvavec, Grintovce, Storžič in del Karavank ter pogled na pristajanje letal na letališče Jožeta Pučnika.

2. **Dolina Kamniške Bistrice** skriva mnoge zaklade in skrivnosti. S topljenjem ledenika je alpska reka v dolino valila in brusila skale in s tem oblikovala

dolino. Velike skale, t.i. ledeniški balvani, so ostali posejani po dolini in se kot velikani bohotijo po dolini. Povzpnete se na balvan Lepi kamen, ki ima na eni strani lovsko prežo in na drugi lovsko kočo. Za pogumen vzpon je pohodnik poplačan s čudovitim razgledom na okoliške hribe.

3. **Zimski sprehodi po Tivoliju:** Park Tivoli je čudovit v vseh letnih časih, pozimi pa ponuja prav posebno vzdušje. Oblecite se toplo in se podajte na sprehod po zasneženih poteh ter uživajte v miru in lepoti narave. V primeru snega prinesite sani in se zabavajte v čudovitem zimskem okolju.

OE Krško

1. **Pohod na Lisco:** Lisca zaradi svoje dostopnosti, urejenosti in bogate ponudbe velja za eno izmed najbolj priljubljenih planinskih, pohodniških in izletniških točk v Posavju. Po pohodu si privoščite

okrepčilo v Tončkovem domu, otroci pa se lahko zabavajo na otroškem igrišču z novim toboganom tik ob domu. Kdor želi, se lahko odpravi tudi na bližnji Lovrenc, ki se nahaja ob planinski poti med Velikim Kozjem in Lisco.

2. **Raziščite Krško s kolesom:** zapeljite se skozi polja ali se povzpnete na okoliške hribe in si ob poteh oglejte naravne in kulturne znamenitosti. Če se popeljete skozi staro mestno jedro, boste spoznali bogato zgodovino kraja. Ne pozabite tudi na kulturni doživljanje. Na poti se lahko dodatno razmigate na prosto dostopnih fitnesih v naravi.

3. **Zabava in kopanje:** sprostite se v Termah Paradiso ali Termah Čatež, primerno za vse letne čase, za oddih ali zabavo z družino in prijatelji.

4. **Med grajskimi zidovi:** Grad Sevnica, Grad Rajhenburg, Grad Mokrice, Grad Podsreda, Posavski muzej Brežice, Galerija Božidar Jakac, kjer spoznate bogato dediščino, prenočite in se zabavajte ter uživajte v stoletjih, o katerih pripovedujejo zidovi in ljudje.

OE Murska Sobota

1. **Sotinski breg** oz. Kugla je s 418 m najvišji vrh Prekmurja. Z vrha, na katerem se nahaja lesen razgledni stolp in na njem zvon ter križ, se nam odpre lep razgled na severovzhodno Slovenijo, del Avstrije, Madžarske in Hrvaške.

2. **Tromejnik** kot gozdna učna pot je dobil ime po geografski točki – tromeji treh držav. Na 2600 m dolgi poti skozi gozd vas usmerja ježek in obiše te 13 postaj, kjer lahko uporabite vsa svoja čutila. Zabava za otroke zagotovljena.

3. **Otok Ljubezni v Ižakovcih** je priljubljena izletniška točka, ki se ponaša s plavajočim mlinom na reki Muri in brodom, ki ohranja starodavni način prečkanja reke Mure. Ne pozabite na urejeno pot ob reki Muri za sprehode.

4. **Krožna pot Gor pa dol kre Mure** vodi po obeh bregovih, med dvema mostovoma, petanjskim in radgonskim, ki pot povezujeta in omogočata prehod preko reke. Prečka tudi drugo mejno reko, reko Kučnico, preko katere je postavljena lična brv ter v Avstriji še potok Drtauchenbach, ki ga je moč prečkati po železnem mostičku. Pot povezuje dve državi, Slovenijo in Avstrijo, ter štiri občine - Tišina, Radenci, Gornja Radgona in avstrijsko Bad Radkersburg.

5. **Bukovniško jezero** je prepoznavno predvsem po čudežni moči narave. Okoli jezera so številne blagodejne energetske točke, ki izboljšajo zdravje in počutje. V gozdu ob jezeru stoji kapelica Svetege Vida, pod njo je izvir zdravilne vode, ki jo ljudje pijejo, si umivajo oči in jo v steklenicah nosijo domov.

OE Kranj

Gorenjska pozimi ponuja ogromno možnosti za rekreacijo in druženje v idilični zimski naravi, od smučišč do jezer, ki se spremenijo v naravna drsališča. Priporočamo **sankanje v Kranjski Gori** ter **drsanje na Jezerskem**.

Ob vsakem letnem času (a vedno preverimo razmere) se navdušeni pohodniki lahko povzpnete na **sv. Jošt** ali **Šmarjetno goro**, tisti, ki imate raje položen teren, pa ste lepo vabljeni na sprehod okoli **Brda pri Kranju** ali okoli **Blejskega jezera**. Slikovite narave se lahko naužijete tudi ob obisku **kampa Šobec**.

mag. Suzana Jarc, skrbnica načrta integritete

Delujem zavestno

Integriteta in preventiva z roko v roki

Z letom 2024 je zaživela aplikacija **eUčenja** s temami **s področja integritete in preprečevanja korupcije**, ki ste se je udeležili vsi, razen dolgotrajno odsotnih. Ta modul eUčenja na nazoren in lahkoten način prispeva k preventivnemu ravnanju vsakega posebej. Ponavljanje vsebin o integriteti, kodeksih in drugih aktih ter predpisih pripomore k pravilnemu ravnanju vseh zaposlenih v Zavodu v smislu samozaščite in zaščite Zavoda pred očitki o koruptivnosti.

V letu 2024 ni bilo sprememb v Zakonu o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK), smo pa naredili nekaj posodobitev **Načrta integritete Zavoda**. Svoje predloge lahko vedno oddate preko aplikacije, o aktualnih zadevah pa vas obveščamo po e-pošti.

Opozorili bi na **izogibanje uporabe virov Zavoda za lastne namene**, kamor sodijo *prostori, sredstva* (informacijska tehnologija in drugo) ter *delovni čas*, ko smo evidentirali prisotnost na delu. Sektor za razvoj kadrov in organizacije pripravlja interni akt na podlagi ukrepa iz načrta integritete, kar je zahtevala tudi Komisija za preprečevanje korupcije.

Slika 1. eUčenje »Integriteta« – vstopna točka.

Poročanje Komisiji za preprečevanje korupcije (KPK) je naša zakonska obveznost:

- Poročanje KPK o prejetih darilih** v zvezi z opravljanjem dela v Zavodu, da se darila evidentirajo na seznamu. Poroča **pooblaščen oseba Zavoda**. Rok: **31. 3. 2025**.
Delavci Zavoda – uradne osebe in njihovi družinski člani ne smejo sprejemati daril v zvezi z opravljanjem dela. Če pride do tega, **se sproti poroča ob prejemu priložnostnega darila nad 100 €**, da se vpiše na seznam daril. Če uradna oseba sprejme darilo in ne ravna v skladu z določili ZIntPK, jo KPK lahko tudi oglobi.
- Prijava premoženja vseh, ki so v letu 2025 imenovani v strokovne komisije za oddajo javnega naročila in osebe, ki odločajo**, potrjujejo in predlagajo vsebino razpisne dokumentacije, ocenjujejo ponudbe oziroma Zavodu predlagajo izbor ponudnika, kadar postopke javnega naročanja in pod pogojem, da je ocenjena vrednost posameznega naročila enaka ali višja od 100.000 € brez DDV.
Prijava in vsako spremembo osebe naredijo same **na portalu KPK** na predpisanih obrazcih. Rok: **31. 1. 2025**.
Poročanje ZZZS o vseh osebah, ki so bile v preteklem letu zavezanci za poročanje o premoženjskem stanju. Rok: **31. 1. 2025**. KPK tako ugotavlja kršitelje in jih tudi sankcionira.
- Poročanje o dovoljenih in nedovoljenih lobističnih stikih** se izvaja sproti v osmih dneh od vzpostavitve lobističnega stika. Vsak delavec, ki je bil tarča lobista, lobiranje prijavi KPK in o tem obvesti tudi sekretarko Zavoda.
- Poročanje KPK o izvajanju ukrepov iz Načrta integritete Zavoda** opravi skrbnica načrta integritete za obdobje od 1. 6. lanskega leta do 31. 5. tekočega leta. Rok: **5. 6. vsako leto**.

Bistvo integritetnega ravnanja je v **transparenčnosti, sledljivosti** in **javnosti** delovanja vseh nas, javnih uslužbencev in uradnih oseb, ki delamo z javnimi sredstvi, ter v **zakonitosti** delovanja po predpisih in aktih ZZZS. Zato ponovno poudarjamo, da je treba področje integritete in preprečevanje korupcije imeti ves čas v zavesti, ko opravljamo svoje delo, saj nas k temu zavezuje ZIntPK. Tako se izognemo neljubim postopkom in morebitnim sankcijam.

Mateja Zalar Oblak

Zaupanje se začne z varnostjo podatkov

Pravice posameznikov po GDPR

Splošna uredba o varstvu osebnih podatkov (GDPR), ki se je začela uporabljati maja 2018, je prinesla pomembne **spremembe na področju varstva osebnih podatkov**. Posameznikom je omogočila večjo preglednost in jim zagotovila učinkovitejši nadzor nad lastnimi osebnimi podatki, upravljavcem pa naložila nove obveznosti ter povečala njihovo odgovornost pri obdelavi podatkov.

Katere so pravice posameznikov po GDPR?

Vsak posameznik ima po GDPR pravico:

- **biti informiran** – upravljavec osebnih podatkov je dolžan posamezniku pred začetkom obdelave na jasen in razumljiv način pojasniti, katere osebne podatke obdeluje, s kakšnim namenom, koliko časa jih hrani in ali te podatke deli s tretjimi osebami;
- **do dostopa oziroma seznanitve** – vsak posameznik ima pravico od upravljavca zahtevati informacije o tem, katere osebne podatke hrani, ter zaprositi za brezplačne kopije teh podatkov; s tem lahko preveri, ali so podatki, ki jih upravljavec obdeluje, točni in popolni;
- **do popravka** – če so osebni podatki, ki jih hrani upravljavec, netočni ali nepopolni, ima posameznik pravico, da zahteva njihovo popravilo;
- **do izbrisa** – posameznik lahko v določenih primerih zahteva izbris svojih osebnih podatkov; to pravico lahko uveljavlja, kadar podatki niso več potrebni za namen, za katerega so bili zbrani, če je posameznik preklical privolitev za njihovo obdelavo ali če se podatki obdelujejo nezakonito;
- **do omejitve obdelave** – posameznik lahko v določenih primerih zahteva omejitev obdelave svojih osebnih podatkov, in sicer dokler razlog za omejitev ni odpravljen;
- **do prenosljivosti podatkov** – v določenih primerih lahko posameznik od upravljavca zahteva kopijo njegovih osebnih podatkov v strukturirani, splošno uporabljani in strojno berljivi obliki, in sicer z namenom, da jih lahko prenese k drugemu upravljavcu;
- **do ugovora** – v določenih primerih lahko posameznik ugovarja obdelavi svojih osebnih po-

datkov; ta pravica je posebej pomembna pri preprečevanju neželenih trženjskih dejavnosti;

- **glede avtomatiziranega odločanja in profiliranja** – če je odločitev o posamezniku sprejeta avtomatizirano, brez človekovega posega (npr. pri odobritvi kredita), ima posameznik pravico zahtevati, da tovrstne odločitve pregleda človek, in se na odločitev pritoži.

Kako lahko uveljavljamo svoje pravice?

Posameznik lahko svoje pravice po GDPR uveljavlja tako, da se neposredno obrne na upravljavca osebnih podatkov. **Upravljavec** je dolžan na zahtevo odgovoriti najpozneje v enem mesecu. Če upravljavec ne odgovori ali se na zahtevo ne odzove ustrezno, lahko posameznik vloži pritožbo pri Informacijskem pooblaščenca.

Zakaj so pravice po GDPR pomembne?

V sodobnem digitalnem svetu, v katerem osebni podatki veljajo za temeljno **valuto**, igra GDPR ključno vlogo pri njihovi **zaščiti**. Uredba nam omogoča večji nadzor nad lastnimi podatki ter zagotavlja, da se z njimi ravna zakonito, pošteno in pregledno. Z dobrim poznavanjem svojih pravic po GDPR lahko učinkovito varujemo svojo zasebnost ter zahtevamo, da se z našimi podatki ravna odgovorno in transparentno.

Judita Mesarič

Kdor podvomi, je na boljšem

Zakaj se ujamemo na digitalni trnek?

Že nekaj časa velja, da so podatki novo zlato in zato tudi zelo iskani in cenjeni. Na eni strani imamo **iskalce in zbiralce podatkov**, ki imajo korist od preprodaje podatkov ali jim ti prinašajo druge koristi, na drugi strani pa smo **mi, lastniki podatkov**, ki jih zlonamernim ali legitimnim iskalcem in zbiralcem posredujemo oziroma celo ponujamo – največkrat brezplačno ali celo nevede.

Kibernetski napadi so vse pogostejši in spletni napadalci se vse bolj osredotočajo na taktike, ki ne temeljijo zgolj na tehničnem vdoru, ampak na prevari in manipulaciji uporabnikov. **Phishing kampanja** ali **spletno ribarjenje** je vrsta spletne prevare, pri kateri spletni napadalci izkoriščajo psihološke šibkosti, zaupanje in radovednost ljudi. Napadalci pošiljajo množično e-sporočila, SMS sporočila ali celo telefonske klice, **da bi pridobili občutljive informacije**, kot so gesla, druge osebne podatke ali dosegli, da žrtev klikne na spletno povezavo oz. odpre okuženo priponko. Napadalci se pogosto predstavljajo kot zaupanja vredne osebe ali organizacije in z zvijačami prepričajo žrtve, da razkrijejo svoje podatke. Uspešna phishing kampanja lahko privede do resnih posledic, kot so kraja identitete, finančne izgube ali nepooblaščen dostop do osebnih ali poslovnih podatkov.

Kako deluje phishing kampanja?

Napadalci običajno zaženejo phishing kampanjo tako, da ustvarijo ponarejeno spletno stran ali lažno aplikacijo, ki posnema pravo organizacijo. Kampanja se nato odvija v **nekaj korakov**:

- Priprava lažnega sporočila:** Phishing sporočila velikokrat izgledajo verodostojna. Napadalci uporabijo logotipe, grafiko in besedila, ki posnemajo običajne načine komunikacije v organizaciji. Sporočilo pogosto vzbuja občutek nujnosti, na primer z opozorilom o sumljivi dejavnosti na računu, ali zahtevo po preverjanju in posodobitvi podatkov.
- Razpošiljanje sporočil:** Napadalci sporočilo pošljejo veliki skupini ljudi po e-pošti, saj bo del prejemnikov verjetno padel v past in kliknil na povezavo ali odprl priponko.
- Preusmeritev na lažno spletno stran** ali odpiranje priložene priponke: Sporočilo pogosto vsebuje povezavo, ki uporabnika vodi na lažno spletno stran. Na tej strani se od žrtve zahteva, da vnese občutljive podatke, kot so uporabniško ime, geslo ali druge osebne podatke. Sporočilo pa lahko vsebuje tudi priponko, ki jo uporabnik odpre in s tem povzroči namestitev zlonamerne programske opreme na svoj računalnik ali omogoči napadalcem dostop do podatkov.
- Zbiranje podatkov:** Vneseni podatki se nato pošljejo napadalcu, ki jih uporabi za nepooblaščen dostop, krajo identitete ali prodajo informacij na črnem trgu.

Preverjanje znanja

V preteklih mesecih smo na ZZSS izvajali **načrtovano phishing kampanjo**. S pomočjo zunanjega izvajalca smo pripravili tri različna zavajajoča e-sporočila, jih razposlali zaposlenim (vsak zaposleni je naključno dobil enega od treh vrst sporočil) in merili, kolikšen odstotek zaposlenih se je *ujel na digitalni trnek*.

E-poročila so zaposlene **obveščala o varnostni nadgradnji** (1), **odkupu opreme** (2) in **novi intranet strani** (3). Zaposlenega so usmerjala na lažno spletno stran, kamor je bilo treba vpisati uporabniško ime in geslo, ga vabila k odprtju priponke ali kliku na povezavo.

Znake, da je sporočilo lažno, smo našli v vseh treh poslanih sporočilih: poslano je bilo iz domene **zzSs.si** in ne naše uradne domene **zzZs.si**.

Od:	"ZZSS Obvestila" <obvestila@zzss.si>
Za:	[redacted]@zzss.si
Datum:	11.09.2024 10:31
Zadeva:	Nujno obvestilo: Varnostna nadgradnja
Od:	"Marjetka Prašek" <marjetka.prasek@zzss.si>
Za:	[redacted]@zzss.si
Datum:	25.09.2024 11:26
Zadeva:	ZAUPNO - Zadnja ponudba za odkup opreme
Od:	"Tinkara Novakič" <tinkara.novacic@zzss.si>
Za:	[redacted]@zzss.si
Datum:	15.10.2024 12:46
Zadeva:	Preverite vsebino naše nove oglasne deske

Obvestilo naj bi pripravil Oddelek za informacijske rešitve, ki na ZZS ne obstaja; obvestilo naj bi poslala Marjetka Prašek oz. Tinkara Novakić, ki nista na nobenem seznamu ali v imeniku zaposlenih ZZS.

Prvo sporočilo je **usmerjalo uporabnika**, naj preveri, ali so njegovi podatki pravilni. ZZS svojih zaposlenih nikoli ni in ne bo pozval, naj pravilnost svojih osebnih podatkov preverijo na spletni strani. Drugo sporočilo je imelo **sumljivo vsebino za ponudbo** za odkup opreme. V primeru prodaje rabljene opreme imamo na ZZS drugačne postopke.

Nestandardni elementi v podpisu sporočila:

- navedba Kontaktnega centra, katerega namen je posredovanje informacij zavarovancem in ne nudenje pomoči in obveščanje zaposlenih,
- povezava do telefonskega imenika ZZS,
- povezave do spletnih strani (Zavarovane osebe, Izvajalci zdravstvenih storitev in dobavitelji medicinskih pripomočkov, Zavezanci za prijavo in za prispevek

Lep pozdrav,
Marjetka Prašek
Kontakti center: [01 30 77 300](tel:013077300)
[Telefonski imenik ZZS](#)
www.zzss.si
[Zavarovane osebe](#)
[Izvajalci zdravstvenih storitev in dobavitelji medicinskih pripomočkov](#)
[Zavezanci za prijavo in za prispevek](#)

- nestandardna grafika (priložen logotip ZZS v obliki slike formata .png) in dodatne grafike (slušalka, globus).

Izgled podpisa na ZZS v primeru internih sporočil:

Judita Mesarič, višja področna svetovalka
PE Informacijski center
Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Miklošičeva 24. 1507 Ljubljana
T: 01 30 77 462, 030 487 388

Ali smo se ujeli?

Prvo sporočilo je dobilo 368 zaposlenih, 68 zaposlenih (18,5 %) je kliknilo na povezavo v sporočilu, 37 (10 %) pa je na lažno spletno stran vpisalo svoje uporabniško ime in geslo. Ker o phishing kampanji ni bila obveščena naša pomoč uporabnikom (helpdesk), so kmalu po prispetju lažnega sporočila o tem obvestili zaposlene, zato rezultati ne odražajo dejanskega stanja.

Sporočilo z zadevo ZAUPNO – Zadnja ponudba za odkup opreme je dobilo 365 zaposlenih, 27 (7,4 %) jih je odprlo priponko. Ti rezultati so najbolj natančni.

Sporočilo, ki je zaposlene obveščalo o novi intranetni strani, je dobilo 371 zaposlenih. 78 (21 %) je kliknilo in odprlo lažno povezavo v sporočilu. Vendar pa je *čuvaj Zavoda* – Oddelek za mreže kmalu po prejemu lažnega sporočila blokiral vsakršno komunikacijo z domeno zzss.si, zato tudi ti rezultati ne odražajo dejanskega stanja.

Podatke smo zbirali zgolj številčno – koliko (in ne kdo) jih je izvedlo neko aktivnost.

Tako je phishing kampanja pokazala, da smo se v zadnjih mesecih veliko naučili, vendar tega znanja ne znamo dovolj dobro uporabljati v praksi, v trenutkih preobremenjenosti pa pade tudi naša pozornost. Predvsem se moramo vsi zavedati, da je zelo težko (včasih celo nemogoče) preprečiti napadalcu dostop do podatkov, če mu legitimni uporabnik odpre priponko ali nehote posreduje uporabniško ime in geslo.

Za konec

Phishing je resna grožnja, ki je z napredkom tehnologije in povečanim zaupanjem v digitalne komunikacije vse bolj prisotna, napadalci pa se lotijo tudi izkušenih strokovnjakov. Temelj zaščite sta predvsem **previdnost in dvom v verodostojnost** ter nenehno **ozaveščanje in usposabljanje** za razpoznavanje nevarnosti.

NE POZABI

- **Preverjanje identitete:** Vedno preverite identiteto osebe, ki vas prosi za občutljive informacije. Če se nekdo predstavlja za sodelavca ali da je iz druge uradne organizacije, preverite po drugem kanalu (telefon), ali je sporočilo resnično.
- **Previdnost pri odpiranju e-pošte in prilog:** Ne odpirajte sumljivih elektronskih sporočil ali prilog, še posebej če prihajajo iz neznanih virov. Tudi če sporočilo deluje legitimno, bodite previdni pri vseh povezavah, ki vas preusmerijo na zunanje spletne strani.
- **Nerazkrivanje gesel:** Uporabljajte močna in edinstvena gesla za različne storitve in jih redno spreminjajte. Prav tako nikoli ne razkrivajte gesel ali drugih podatkov, tudi če se nekdo predstavi kot tehnična podpora.
- **Bodite pozorni na slovnične napake in slog pisanja:** Phishing sporočila pogosto vsebujejo slovnične napake ali nenavadne fraze, kar lahko nakazuje, da sporočilo ni legitimno.

Tadej Križaj, Robert Romšak

Kaj bo nadomestilo KZZ?

Glavne aktivnosti na področju kartice zdravstvenega zavarovanja v letu 2024

V letu 2024 smo znova zamenjali določeno število **kartic zdravstvenega zavarovanja (KZZ) 1. generacije**, in sicer več kot 50.000. Še vedno ima več kot 800.000 zavarovanih oseb tovrstne kartice, ki so zelo trpežne in nimajo poteka veljavnosti, ker ne vsebujejo digitalnega potrdila. Za varovanje podatkov so vzpostavljeni posebni varnostni mehanizmi, ki pa so pomanjkljivi, zato bomo z zamenjavo nadaljevali. **Menjava** vseh KZZ 1. generacije pa ni ekonomsko upravičena.

V maju dobavljene kartice KZZ in profesionalne kartice (PK) predstavljajo **zalogo** vsaj za naslednji dve leti. Če bo potrebna nova dobava, bomo morali preiti na nov čip, saj trenutni čip ni več dobavljiv. To bi sicer zahtevalo dodatne prilagoditve na strani personalizacije in programske opreme (medprogramja) in posledično tudi pri izvajalcih zdravstvenih storitev in dobaviteljih medicinskih pripomočkov (MP).

V drugi polovici leta je izšla nova verzija **programske knjižnice IHIS2**, ki je ključna komponenta pri uporabi **sistema on-line**. Odpravili smo manjše napake ter dodali nove funkcionalnosti za stabilnejše delovanje sistema.

Septembra je bila sklenjena nova štiriletna pogodba za **personalizacijo kartic**. Posledica tega je tudi zvišanje cene KZZ iz prejšnjih 4,40 evra na 5,50 evra. K povišanju so prispevali tudi stalno naraščajoči stroški poštnih storitev, ki predstavljajo že skoraj polovico celotnega stroška izdaje KZZ.

Razvoj sistema KZZ

Moči usmerjamo v prihodnost razvoja sistema KZZ. Poudarek je na **elektronski identifikaciji** zavarovane osebe, ki predstavlja zmanjšanje stroška izdaje kartic in tako zavarovanim osebam kot tudi izvajalcem zdravstvenih storitev ter dobaviteljem medicinskih pripomočkov ponuja dodatne možnosti.

Oblikovali smo **projektno skupino**, pripravili analizo trenutnega stanja in tudi na podlagi smernic razvoja na področju identifikacije oseb opredelili

ključne nadaljnje aktivnosti. Ker je bila v analizo zajeta tudi PK, bi lahko govorili kar o prenovi sistema KZZ. Na ta način bomo hkrati pritegnili **pozornost programskih hiš**, ki razvijajo lastne rešitve za potrebe izvajalcev v sistemu zdravstva.

Ugotavljamo, da je najboljša alternativa obstoječi KZZ **biometrična osebna izkaznica (eOI)**, ki že deluje v sistemu KZZ od aprila 2023, vendar dokument ni obvezen in je hkrati plačljiv. Pogoj za pridobitev eOI je državljanstvo Republike Slovenije, kar pomeni, da vsaj za tuje državljane to ne predstavlja možne rešitve. Z namenom spodbujanja širitve uporabe eOI potekajo pogovori z Ministrstvom za notranje zadeve in Ministrstvom za digitalno preobrazbo. Pri tem je ključnega pomena **povezava evidenc** o imetnikih eOI, kar bi Zavodu omogočilo, da KZZ ne izda osebi, ki že ima veljavno eOI. Za tak korak je v prvi vrsti potrebna sprememba zakonodaje in pravilnikov.

Druga alternativa KZZ bi bila glede na trenutne smernice digitalizacije vpeljavo rešitev **digitalne identitete** v povezavi z uporabo **pametnih mobilnih naprav**. Uporaba tovrstnih rešitev je manj pričakovana pri otrocih in starostnikih, odpira pa tudi vprašanje sistema pooblaščenja. Prednosti teh rešitev vidimo predvsem v možnosti identifikacije in potrjevanja uveljavljanja zdravstvene storitve pri **obravnavi** zavarovane osebe **na daljavo**, ki je v zadnjih letih v porastu.

Ker eOI in mobilna avtentikacija ne moreta v celoti pokriti vseh skupin zavarovanih oseb, ki so vključene v obvezno zdravstveno zavarovanje, bo najverjetneje potrebna še tretja možnost. To za zdaj predstavlja precejšen izziv, saj še nismo našli primernejše rešitve od trenutne KZZ. Ves čas imamo v mislih tudi uredbo Evropske unije v zvezi z vzpostavitvijo evropskega okvira za digitalno identiteto (eIDAS 2.0), ki predvideva **vpeljavo evropske denarnice za digitalno identiteto**. Nedvomno nas na tem področju čaka še veliko dela.

Da bi bolje razumeli koncept digitalne identitete, proces tovrstnega načina identifikacije ter tehnološko izvedbo v povezavi z obstoječim sistemom

ZZZS je pred kratkim organiziral okroglo mizo **Koliko kartic potrebujemo v Sloveniji?**, na kateri so sodelovali (z leve) Aleš Pelan z Ministrstva za digitalno preobrazbo, Alenka Colja z Ministrstva za notranje zadeve, Marjana Pikec iz SRC Infoneta, Anka Bolka z Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije ter Martina Kuliš Potokar in Katarina Kralj z Ministrstva za zdravje. Naslovno temo je uvodoma predstavil Branko Rudolf, direktor Informacijskega centra ZZZS, okroglo mizo je povezovala Bernarda Žarn.

on-line, je v sklopu projektne skupine za sistem KZZ nastal **načrt izvedbe mobilne avtentikacije zavarovane osebe s pomočjo rešitve storitev zaupanja**.

Brezstična uporaba KZZ

Ker novejša generacija KZZ ter eOI omogočata uporabo kartice v brezstičnem načinu, si prizadevamo vpeljati še to funkcionalnost, ki bi lahko

pripomogla k **boljši uporabniški izkušnji**. To bo kasneje lahko omogočilo uporabo brezstičnega NFC vmesnika v povezavi z mobilno napravo kot sredstvom za digitalno identiteto. S tem se odpira možnost uporabe digitalne KZZ, elektronske denarnice, mobilne rešitve storitev zaupanja ipd. Za uporabo brezstične KZZ in eOI bo potrebna **menjava čitalnikov**, ki pa je lahko postopna. Pripravljen je bil načrt za pilotno izvedbo te funkcionalnosti in se že odvijajo aktivnosti v testnem okolju.

Pohvali sodelavca

Novo rubriko začenjamo s pohvalo, ki jo je o Nini Bromše, informatorki v kontaktnem centru, poslala zadovoljna stranka.

Spoštovani,
 želim deliti svoje izjemno pozitivne izkušnje z gospo Nino Bromše, ki dela v klicnem centru ZZZS. Njena predanost in profesionalnost sta me globoko navdušili. Ob vsakem stiku z njo sem občutila, da ne gre le za opravljanje nalog, temveč za iskreno željo pomagati in poiskati najboljše rešitve za stranke. Gospa Nina je izjemno potrpežljiva, empatična in vedno pripravljena prisluhniti. S svojim toplim in prijaznim pristopom je v meni zbudila občutek zaupanja in varnosti. V času, ko

se lahko v svetu birokracije pogosto počutimo izgubljeni, je njena pomoč pravi svetilnik, ki nas vodi k odgovoru, ki ga potrebujemo. Takšna zavzetost in srčnost sta vredni vsega priznanja. Prepričana sem, da njen pristop ne le olajša delo vsem strankam, ampak tudi pomembno prispeva k ugledu in verodostojnosti vaše organizacije. Zato se vam iskreno zahvaljujem in upam, da se bo njeno delo ustrezno prepoznalo in cenilo.

*S spoštovanjem,
 zadovoljna stranka*

(ime hranimo v uredništvu)

**Želite tudi vi koga pohvaliti?
 Pohvalo pošljite na obcasnik@zzzs.si.**

Ob zaključku leta vam
želimo obilo zdravja, sreče in
osebnega zadovoljstva.

Naj leto 2025 prinese nove
priložnosti in trdno zdravje.

Skupaj bomo še naprej gradili
boljšo prihodnost za vse.

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije

